

Návrh katalogu projektů pro regeneraci městského centra města Mikulova

Simona Vychodilová

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Simona Vychodilová**
Osobní číslo: **M13223**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh katalogu projektů pro regeneraci městského centra města Mikulova**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte terminologii a přístupy k regeneraci městských center ve vztahu k veřejné podpoře ČR a EU.

II. Praktická část

- Podejte socioekonomickou charakteristiku a funkční a fyzickou prostorovou strukturu města Mikulova v kontextu transformačních procesů.
- Analyzujte a vyhodnoťte přístupy a výsledky řešení regenerace městského centra Mikulova po roce 1989.
- Zpracujte katalog projektů pro implementaci procesu regenerace městského centra Mikulova v rámci programového období 2014–2020.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

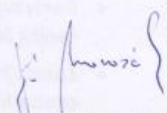
HRABALOVÁ, Simona. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
LEARY, Michael and John MC CARTHY. The Routledge Companion to Urban Regeneration. 1st ed. Abingdon, Oxon: Routledge, 2013, 589 p. ISBN 978-0-415-53904-3.
ROBERTS, Peter and Hugh SYKES. Urban Regeneration: a Handbook. 1st ed. Thousand Oaks, CA: Sage, 2000, 321 p. ISBN 0-7619-6717-6.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2016

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

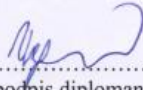
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.5.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma Návrh katalogu projektů pro regeneraci městského centra města Mikulova, se dělí na dvě hlavní části – teoretická část a praktická část. Teoretická část se zabývá regenerací měst a městských center v rámci postsocialistického období, její veřejnou podporu a strategickým plánováním v tomto kontextu.

Praktická část seznámí čtenáře se socioekonomickou, funkční a fyzickou prostorovou strukturou města Mikulova, hodnotí regeneraci města Mikulova po roce 1989 a obsahuje sestavenou SWOT analýzu, na kterou navazuje návrh katalogu projektů pro regeneraci centra města Mikulova. Výsledkem práce je navržený katalog projektů, které jsou zaměřeny na veřejnou zeleň, chátrání historické budovy a dopravu v pěší zóně.

Klíčová slova:

centrum města, Mikulov, historické jádro města, SWOT analýza, veřejná podpora, postsocialistické město, regenerace, katalog projektů

ABSTRACT

The theme of this bachelor thesis is Projects Catalogue Proposal for Urban Regeneration of Mikulov City Centre, and it is divided into theoretical and practical part. The theoretical part deals with the regeneration of cities and urban centers in the post socialist period, its public support and strategic planning in this context.

The practical part introduces the reader to the socio-economic, functional and physical spatial structure of Mikulov, evaluates the regeneration of the city of Mikulov after 1989, and it includes the SWOT analysis, followed by the draft catalog of projects for the regeneration of the city of Mikulov. Product consists of projects, which are focused on public green areas, deterioration of historic buildings and transport in the pedestrian zone.

Keywords:

Mikulov, city centre, historical center, SWOT analysis, public support, post-socialist city, regeneration, catalogue projects

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych chtěla poděkovat mému vedoucímu bakalářské práce panu RNDr. Pavlu Bednáři, Ph.D. za odborné a zodpovědné vedení práce, vstřícnost a užitečné rady.

Zároveň děkuji rodičům a všem mým blízkým za podporu, kterou mi poskytli nejen při zpracování bakalářské práce, ale po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 REGENERACE.....	11
1.1 VYMEZENÍ POJMU REGENERACE.....	12
1.2 DRUHY REGENERACE.....	12
1.2.1 Regenerace sportovní infrastruktury.....	14
1.2.2 Regenerace realitní infrastruktury.....	15
1.2.3 Regenerace kulturní infrastruktury.....	15
1.2.4 Regenerace univerzitní infrastruktury.....	16
1.2.5 Regenerace maloobchodní infrastruktury.....	17
1.3 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ MĚST.....	17
1.3.1 Proces strategického plánování.....	18
1.3.2 Strategický plán města.....	19
2 REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER.....	20
2.1 REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER V KONTEXTU POSTSOCIALISTICKÝCH MĚST.....	20
3 VEŘEJNÁ PODPORA REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER.....	22
3.1 VEŘEJNÁ PODPORA REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER V ČR.....	22
3.1.1 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón.....	23
3.1.2 Program zeleň do měst a jejich okolí.....	23
3.2 VEŘEJNÁ PODPORA REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER EU.....	24
3.2.1 Programové období 2014-2020.....	24
3.2.2 Podpora regenerace a revitalizace malých a středních měst.....	25
3.2.3 Integrovaný regionální operační program.....	26
4 TRANSFORMAČNÍ PROCESY A VNITŘNÍ PROSTOROVÁ STRUKTURA POSTSOCIALISTICKÝCH MĚST.....	27
4.1 VYMEZENÍ POJMU POSTSOCIALISTICKÉ MĚSTO.....	27
4.2 TRANSFORMAČNÍ PROCESY.....	29
4.2.1 Pozitivní výsledky vývoje po roce 1989.....	29
4.2.2 Negativní výsledky vývoje po roce 1989.....	29
4.3 VNITŘNÍ PROSTOROVÁ STRUKTURA POSTSOCIALISTICKÝCH MĚST.....	30
4.3.1 Fyzická prostorová struktura města.....	30
4.3.2 Funkční prostorová struktura města.....	30
4.3.3 Sociální prostorová struktura.....	31
4.3.4 Vnitřní prostorová struktura postsocialistických měst.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	34
5 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA MIKULOVA.....	35
5.1 HISTORICKO-URBANISTICKÝ VÝVOJ.....	35
5.1.1 Historicko-urbanistický vývoj v období let 1945-1989.....	36
5.1.2 Historicko-urbanistický vývoj po roce 1989.....	36
5.1.3 Židovská obec.....	37

5.2	ANALÝZA REGENERACE MĚSTSKÉHO CENTRA MĚSTA MIKULOVA PO ROCE 1989	37
5.2.1	Vyhodnocení přístupů a výsledků řešení regenerace centra města Mikulova po roce 1989	38
5.3	OBYVATELSTVO	38
5.3.1	Věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva	40
5.3.2	Nezaměstnanost.....	41
5.4	HOSPODÁŘSTVÍ	42
5.4.1	Zemědělství	42
5.4.2	Průmysl	43
5.4.3	Služby.....	44
6	FYZICKÁ PROSTOROVÁ STRUKTURA MĚSTA MIKULOV	46
6.1	MĚSTSKÉ CENTRUM A HISTORICKÉ JÁDRO MĚSTA	47
6.2	ZÓNA VNITŘNÍHO MĚSTA.....	47
6.3	SÍDLIŠTĚ.....	47
6.4	PERIFERNÍ ZÓNA.....	47
6.4.1	Zemědělské oblasti.....	48
6.4.2	Průmyslová zóna	48
7	FUNKČNÍ PROSTOROVÁ STRUKTURA MĚSTA MIKULOVA	49
8	SWOT ANALÝZA MĚSTA MIKULOVA SE ZAMĚŘENÍM NA MĚSTSKÉ CENTRUM	51
9	NÁVRH KATALOGU PROJEKTŮ PRO REGENERACI MĚSTSKÉHO CENTRA MĚSTA MIKULOVA	55
9.1	CÍLE PROJEKTŮ	55
9.2	CÍLOVÉ SKUPINY	56
9.3	PODKLADY PRO PROJEKTY	56
9.4	VÝZKUM REÁLNOSTI	57
9.4.1	Marketingová strategie.....	58
9.5	POPIS PROJEKTŮ	58
9.5.1	Návrh projektu pro regeneraci veřejné zeleně na náměstí	58
9.5.2	Návrh projektu pro využití staré hasičské zbrojnice jako multifunkční centrum.....	61
9.5.3	Návrh projektu pro odklon parkovacích míst a zprůsvětlení pěší zóny	62
9.6	PŘÍNOS PROJEKTŮ.....	64
9.7	PROPAGACE PROJEKTŮ	65
9.8	ANALÝZA RIZIKOVOSTI	66
9.9	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ K NÁVRHU KATALOGU PROJEKTŮ PRO REGENERACI MĚSTSKÉHO CENTRA MĚSTA MIKULOVA	66
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	70
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	74
	SEZNAM OBRÁZKŮ	75
	SEZNAM TABULEK.....	76
	SEZNAM PŘÍLOH.....	77

ÚVOD

Bakalářská práce je zpracována na téma Návrh katalogu projektů pro regeneraci městského centra města Mikulova. Regenerace je důležitým nástrojem pro celkový rozvoj města a přispívá k řešení jeho problémů. Je důležitá z hlediska zlepšení kvality života obyvatel města. Po roce 1989 prošlo město Mikulov transformacemi, které pokračují do dnes. Mikulov je město historie, kultury a vína a lidé se sem rádi vrací. Díky tomu je ale nutné si města, a zvláště městského centra vážít, pečovat o něj a rozvíjet ho.

Bakalářská práce se dělí na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část se věnuje vymezení základních pojmů, které souvisí s praktickou částí. Představuje tedy samotný pojem „regenerace“ a její druhy. K návrhové části se vztahuje regenerace zeleně, regenerace kulturní a realitní infrastruktury a regenerace městského centra formou odlehčení dopravy. Je žádoucí propojit strategické plánování s procesem regenerace městských center. Vzhledem k tomu, že regenerace města Mikulova zaznamenala rozmach po roce 1989, práce se zabývá i pojmem „postsocialistické město“. S tím souvisí také vysvětlení transformačních procesů postsocialistických měst, vnitřní prostorové struktury měst a výsledků těchto přeměn. Podstatným bodem je také sblížení čtenáře s veřejnou podporou pro regeneraci městských center v ČR a EU, která obsahuje programové období 2014-2020 a další programy pro tuto činnost, které jsou použity v návrhové části

Základem městské regenerace je analýza oblasti pomocí socioekonomické, funkční a fyzické prostorové struktury města, kterou se zabývá praktická část se zaměřením na město Mikulov. Socioekonomická charakteristika města Mikulova zahrnuje i analýzu a vyhodnocení řešení regenerace městského centra města po roce 1989. Na tyto dílčí části se pojí SWOT analýza, která je podkladem pro Návrh katalogu projektů. Z těchto údajů vychází návrhová část, která je výstupem jak části teoretické, tak i praktické. Obsahuje tři projekty, jejich cíle a zaměření na cílové skupiny, podklady, výzkum reálnosti a samotný popis projektů. S finanční analýzou, do které je zahrnuto programové období 2014-2020 a návrh programů k využití jejich financování. Návrhy jsou orientovány na veřejnou zeleň, problémovou dopravu v pěší zóně a nevyužití historické budovy v centru města. Témata projektů byla zvolena na základě dlouhodobého pozorování nedostatků centra města. V neposlední řadě jsou v práci obsaženy rizika projektů, jejich propagace a analýza užitečnosti, po které následují má vlastní závěrečná doporučení a závěr práce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem práce je zhodnotit vývoj města po roce 1989 v návaznosti na teoretickou část, identifikovat jeho současné problémy, se kterými se lokalita potýká a podle hlavních výsledků práce zhotovit návrh katalogu projektů v rámci programového období 2014-2020, který bude mít regenerační přínos pro městské centrum Mikulova.

Rešerše

Rešerše je seznam literatury k tématu, o kterém práce pojednává. Udělat rešerši znamená prohledat přístupné informační zdroje, mezi které se řadí zdroje internetové, katalogy knihoven a elektronické databáze. Seskupení a prostudování zvolené literatury vede k získání inspirace a přehledu o vybraném tématu práce a oboru, kterého se dotýká. V případě této bakalářské práce to znamená shromáždit a prozkoumat dostupné informace o regeneracích měst a městských center. Poté aplikovat poznatky z použitých informačních podkladů na praktickou část, která je zaměřena na regeneraci městského centra města Mikulova. Rešerše zahrnuje volbu odborných termínů jak v češtině, tak v angličtině, znalost různých druhů vyhledávání, výběr správného informačního zdroje, použití vyhledávacího formuláře, výběr a formulace podstatných a důležitých výsledků (Ústřední knihovna ČVUT, ©2009).

SWOT analýza

SWOT analýza je všestranná analytická technika na posouzení vnitřních a vnějších faktorů, které ovlivňují činnost organizace či jiný záměr. Nejčastěji je využívána jako situační analýza v rámci strategického řízení. Jednotlivé faktory se dělí na silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses), příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). Principem SWOT analýzy je identifikace vnitřních silných a slabých stránek a vnějších příležitostí a hrozeb. Výstupem SWOT analýzy je určení a následné omezení slabých stránek, podpora silných stránek, vyhledávání a využívání příležitostí a přecházení hrozbám. Je důležité se zaměřit na klíčové a věcné faktory v analýze a fakta (Management Mania, ©2011-2013).

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGENERACE

Podle Jonese a Evanse (2008, p. 1-2) je město nikdy nedokončeným objektem, který prodělává různé změny v užívání půdy a rozšiřování či příležitostné zmenšování městských částí. Tlak na změnu může přijít z několika příčin, ať už jde o změny životního prostředí, v ekonomice, sociální změny nebo jejich kombinace. Regenerace je tedy termín pro ekonomickou, sociální či environmentální transformaci zchátralých městských oblastí.

Do regenerace měst se zapojuje společně soukromý i veřejný sektor s různými zájmovými skupinami či dobrovolníky, kteří mají společný cíl a účel - zlepšení kvality života. K dosažení trvalého zlepšení je nutno využívat všech dostupných prostředků města a to lidských i finančních (Roberts a Sykes, 2000, p. xii)

Roberts a Sykes (2000, p. 17) definovali regeneraci města jako všestrannou a jednotnou vidinu do budoucna a kroky, které vedou k řešení městských problémů, a které usilují k trvalému zlepšení hospodářského, fyzického, sociálního stavu a stavu životního prostředí v dané oblasti, která je předmětem právě této změny neboli regenerace. Pavlík (1998, s. 242) vymezil regenerační procesy a zásahy jako označení pro všechny procesy, které směřují ke zhodnocení dosavadního stavu, jejichž podmínkou je odstranění důsledků zanedbaných oprav a údržby.

Městská regenerace by měla být založena na několika základních myšlenkách, které definovali Roberts a Sykes (2000, p. 18). Mezi hlavní principy patří detailní analýza městské části, ke které se regenerace vztahuje. Dalším znakem je zaměření se na fyzickou, sociální a ekonomickou strukturu a stav životního prostředí v dané části. Následující principy fungují jako zajištění, aby strategie a výsledné programy byly vyvinuty v souladu s cílem udržitelného rozvoje, snahou plnit cíle stálým se přizpůsobováním, co nejlépe využívat přírodních, lidských, ekonomických a dalších možných zdrojů včetně půdy, spolupracovat se všemi zainteresovanými stranami, které mají oprávněný zájem na regenerovaných městských oblastech prostřednictvím partnerství a stanovení přesných operativních a vyčíslitelných cílů. Nelze opomenout také fakt, že jednotlivé prvky tohoto dlouhodobého záměru jsou na jiných pozicích a měla by být vytvořena rovnovážná bilance mezi cíli obnovy měst díky přesměrování zdrojů, což má za následek dosažení všech strategických cílů.

1.1 Vymezení pojmu regenerace

Pojem regenerace úzce souvisí s pojmem revitalizace. Význam slova regenerace znamená znovuvytvoření či obnovení, načež revitalizace se vymezuje jako znovuoživení či vzpruha.

Couch (1990 cit. podle Roberts a Sykes, 2000, s. 18) uvedl dva rozdíly mezi pojmem regenerace a revitalizace. Regeneraci shledává jako fyzickou změnu města, dalo by se říci také rekonstrukci, s obecným posláním a méně definovaným účelem. Naopak městská revitalizace, jiným slovem rehabilitace, by měla být změna v delším časovém horizontu, strategičtější a účelnější.

1.2 Druhy regenerace

Regenerační druhy můžeme vymezit podle toho, jaký objekt nebo infrastruktura je jejím předmětem. Mezi základní druhy, které se zabývají regenerací objektů, se řadí následující:

- **Regenerace zeleně**

Je důležité vytvářet optimální podmínky v obci tak, aby byly v souladu a vyvážené s přírodou. Obec má ze zákona uloženou povinnost se o veřejnou zeleň starat a pečovat o ni tak, aby neohrožovala lidské zdraví. Programy, které se v ČR zabývají regenerací zeleně, jsou například Integrovaný regionální operační program a Operační program ŽP (Deník veřejné správy, ©2015).

- **Regenerace podniků**

U regenerace podniků je nutno vymezit pojem restrukturalizace a revitalizace. Jiří Jemelka na svém webu (2016) charakterizoval revitalizaci jako proces, který zahrnuje pouze drobné opravy firmy a nezasahuje do hloubky, jako restrukturalizace. Jestliže je nutno přistoupit k restrukturalizaci, jedná se o závažný stav firmy, která se nachází v krizi. Ta se může projevat zhoršením peněžních toků, nízkou solventností, ztrátou zákazníků ad. Restrukturalizaci doprovázejí mnohem závažnější a podstatnější zásahy do firmy. Tyto situace se většinou řeší formou krizového managementu.

- **Regenerace krajiny**

Obnova krajiny se uskutečňuje v případech, kdy je krajina poškozená lidskou činností. Regenerace krajiny se dá označit také jako rekultivace krajiny. Rekultivaci definoval Váňa (1998) ve svých skriptech jako „*obnovu přírodního prostředí a odstranění následků nevhodných lidských činností*“, zatímco

Karas a Hanák (2008, s. 95) vymezili tento pojem jako řízený proces, který krajinu přibližuje k jejímu původnímu stavu a má za cíl obnovit přirozenou rovnováhu krajiny. Nevhodné lidské činnosti, vyvolávající tento stav jsou např. těžba, výroba elektrické energie, skládky odpadů a odkladišť, ekologické havárie, vojenské prostory apod. Právě tyto výsledky je nutno odstranit (Váňa, 1998). Rekultivace krajiny obsahuje morfologické změny, vyčištění půd či výstavbu nových kultur (Karas a Hanák, 2008, s. 95).

- **Regenerace odvodněných ploch**

Jak je už uvedeno v části o vymezení pojmu slova regenerace a revitalizace, tyto výrazy spolu úzce souvisí. Podle Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR, ©2016) má revitalizace odvodněných ploch dva cíle. Tyto cíle se mohou řadit i mezi cíle regenerační. Patří sem schopnost zadržovat vodu v krajině a zlepšení vodního režimu niv obnovou, neboli regenerace přirozených koryt vodních toků a vytvoření opatření proti erozím. Mezi podporující programy na regeneraci odvodněných ploch se u nás řadí například Operační program Životní prostředí, Podprogram péče o krajinu, Podprogram péče o zvláště chráněné části přírody a ptáčích oblastí, Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích a dotační program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny.

- **Regenerace vodních toků**

Technické úpravy vodních toků jsou v ČR prováděny už od konce 19. století. Úpravy se prováděly kvůli získávání zemědělské půdy v nivách, odvodnění a ochraně před záplavami. Původní přírodní koryta byla mělká, členitá a málo kapacitní. Původní se nahradila geometricky pravidelnými, hlubšími a s vyšší kapacitou. Tyto technické úpravy se však občas vymykají kontrole a mohou mít nepříznivé dopady. Mezi ně se řadí soustředování a zrychlování povodňových odtoků z krajiny, omezení tlumivých rozlivů v nezastavěných nivách, což má za následek horší dopady povodní právě v nivách zastavěných, dále nadbytečné odvodňování krajiny, které může být problémem v obdobích sucha a ztráta členitosti a prostorového rozsahu, čímž ztrácí ekologickou a krajinotvornou funkci. V této situaci je potřeba regenerace, ať už přírodních tvarů a vzhledu, ale i původních funkcí vodního toku. Regenerace vodních toků je proces, při kterém se koryto znovu přibližuje k přírodnímu obrazu. Je to tedy

snaha o obnovu širších vodních pásů a koryt, která jsou členitá a málo kapacitní, což má za následek tlumivé rozlévání povodní do okolních niv (Just, 2011).

- **Regenerace města**

Na počátku historie našich měst stojí jejich vznik, který má doložené či nedoložené datování. Následuje mnoho staletí, někdy i tisíciletí, kdy se město vyvíjí a prochází různými fázemi. Do těchto fází se zahrnuje mnoho událostí, jevů či procesů, které působí na celkový vývoj města. Faktory, které ovlivňují vývoj dané oblasti, jsou různé ideologie, generace obyvatel, technika, umění, zákony, sociální poměry a další (Pavlík a kol., 1998, s. 239).

Roberts a Sykes (2000, p. 22) chápou funkci regenerace města jako:

- řídicí činnost
- činnost, která spojuje veřejný, soukromý a komunitní sektor
- činnost, při které se prodělají podstatné změny v institucionálních strukturách v reakci na měnící se ekonomickou, sociální, environmentální a politickou situaci
- prostředek k mobilizaci kolektivního úsilí poskytující základ pro jednání o vhodných řešeních
- prostředek k určení politiky a opatření, jejichž cílem je zlepšit stav městských oblastí a rozvíjet institucionální strukturu, která je nezbytná pro podporu konkrétních návrhů

Následující rozdělení jsou charakterizovány regenerací určité infrastruktury, která vede k regeneraci města či centra města. Jsou zde zařazeny regenerace sportovní, kulturní, realitní, maloobchodní a univerzitní.

1.2.1 Regenerace sportovní infrastruktury

Tento druh regenerace je zaměřen na sportovní aktivity v dané oblasti. Je charakterizován jako hlavní potenciální zdroj regenerace aktivit ve městech. Jako příklad lze uvést stadion ACC Liverpool, který poskytuje možnost městu využívat tyto prostory pro nespočet akcí, ke kterým patří hlavně pořádání sportovních závodů v interiéru. Sportovní akce a možnosti mohou být zdárně použity k ukotvení schématu obnovy města, ale zásadní je uvažovat o jejich standardním využití (Jones a Evans, 2008, p. 133-137).

Sport je po dlouhou dobu důležitou součástí většiny měst. To znamená, že důraz na sportovní události, jako prostředek pro regeneraci měst, může být méně kontroverzní, než

použití tradičních kulturních forem. Sport hraje zásadní roli ve vývoji a každodenním životě měst. Sportovní akce často zahrnují investice do nových míst konání těchto událostí, čímž se realizuje fyzická regenerace hostitelských měst. Je ale rozdíl mezi právě fyzickou regenerací a pouhým rozvojem města. Například Aténské Olympijské hry v roce 2004 byly roztroušeny po celém městě a objekty k nim byly postaveny na zelených loukách na okraji města. Toto umístění a nedostatek seskupení nelze považovat za strategickou regeneraci města (Beriato a Gospodini, 2004 cit. podle Smith 2006, p. 87).

Cíle městské sportovní iniciativy jsou rozšířené a zahrnují ambice dosáhnout městské regenerace prostřednictvím řady mechanismů (Smith 2006, s. 91). Pořádání sportovních událostí pomáhá oživit historickou spojitost mezi podnikáním, rekreací, turistikou a městským centrem (Newman, 2002 cit. podle Smith 2006, p. 91).

1.2.2 Regenerace realitní infrastruktury

Pozemky a nemovitosti mohou být rozříděny podle použití a zahrnují bytové objekty, maloobchodní kanceláře a sektor průmyslové zástavby. Důležitost pozemků a nemovitostí pro ekonomiku je v dnešní době potvrzována vládou, politiky a tvůrci politik. Podíl komerčních nemovitostí pro národní hospodářství je významný například i jako součást investic, ale také jako záruka či zástava k půjčkám (Berry, McGreal, Deddis 1993, p. 144)

Rozvoj sektoru pozemků a nemovitostí má také vliv na rozsah a umístění ekonomické činnosti v rámci makroekonomie. Sektor rozvoje bytové zástavby například může omezit nebo zvýšit dostupnost pracovních sil a mobilitu regionálního hospodářského rozvoje. Stejně tak design, rozvržení nebo umístění průmyslových nemovitostí může ovlivnit rozsah a umístění jednotlivých firem podle omezení jejich schopnosti reagovat na měnící se okolnosti a příležitosti (Fothergilla et al., 1987 cit. podle Berry, McGreal, Deddis 1993, p. 144). Rozvoj pozemků a nemovitostí má důležitý přínos, pokud jde o regionální a lokální ekonomickou prosperitu. Zástavby pro obytné, komerční a průmyslové účely mohou usnadnit příchozí investice, umožnit vznik pracovních míst, vznik nových příležitostí pro místní stavitele a dodavatele a zvýšit ekonomickou aktivitu (Berry, McGreal, Deddis 1993, p. 144-145).

1.2.3 Regenerace kulturní infrastruktury

Významné kulturní regenerace probíhaly v posledních desetiletích 20. století ve vyspělých městech Evropy a USA. Byly to hlavně roky 1970 a 1980, jako reakce na politické změny a

hospodářskou restrukturalizaci. Města se chtěla vyrovnat se ztrátou pracovních míst v průmyslu, kvůli deindustrializaci, se znehodnocením komerčních a průmyslových prostor a dalšími problémy. Regenerace kulturní infrastruktury podporuje poptávku spotřebitelů po umění a kultuře a také podporuje cestovní ruch. Kromě ekonomické restrukturalizace byl také klíčový impuls pro regeneraci kultury vzestup podnikatelského a neoliberačního způsobu městské správy (Leary a McCarthy, 2013, p. 506).

Kulturní regenerace města může mít různé cíle. Patří mezi ně rozvoj nové kulturní infrastruktury, revitalizace městského centra, zlepšení estetiky a kvality prostředí, propojení mezi různými částmi města, vytvoření dobře působícího veřejného prostranství, použití restaurování historických budov jako prostředek pro ekonomický rozvoj a zlepšení přístupu ke kulturním aktivitám v decentralizovaných oblastech. (Leary a McCarthy, 2013, s. 521).

1.2.4 Regenerace univerzitní infrastruktury

Vysoké školy mají k dispozici zdroje, které by mohly investovat do městských center, za účelem například přilákat lepší pracovníky a studenty. Je to vztah univerzity a obce, který může přinést cenné investiční příležitosti, ale nemusí to být vždy snadné, protože na každé straně je potřeba něco dát, ale i brát. V nové generaci univerzitních stavebních projektů je kladen důraz na integraci a partnerskou spolupráci s městskými a krajskými úřady. Jedná se o dlouhodobý závazek mezi univerzitami a projektanty. Musí pracovat napříč možnostmi tak, aby to bylo v prospěch pro obě strany – uspokojení potřeb univerzity a přispívání k hospodářskému růstu a k cílům udržitelného rozvoje městské komunitní infrastruktury. Na mnoha místech městské rady uznávají, že univerzity představují hlavní, ne-li jediný, ekonomický přínos pro jejich město či obci, a tím získávají přístup k finančním tokům pro územní rozvoj. Nicméně, zde může existovat mnoho neshod například v kvalitě projektování nebo dopadu na obyvatele (Melhuish, 2016).

Univerzita Cambridge vyvíjí významnou novou „městskou čtvrť“ na severozápadě centra města, která se zaměřuje na nové bydlení a sociální infrastrukturu. Univerzita uzavřela dohodu s radou města, že zde umožní bydlení pro značné množství jejich pracovníků pro výzkum a podpůrný personál, spolu se stejným podílem pro veřejnost, do kterého patří bydlení pro rodiny, poskytne podporu pro nové místní centrum spolu se supermarketem, komunitním centrem, centrem zdraví a péče o děti, základní školy a rekreační prostory. Tato dohoda byla uzavřena po deseti letech spolupráce mezi univerzitou a místními úřady. Stejně

tak v
Newcastlu, univerzita byla zapojena do dlouhodobé spolupráce s městskou radou, což vedlo k vědeckému pokroku města. Univerzita investovala do nového městského vědeckého parku, který je klíčem ke strategii městského vytváření hospodářského růstu prostřednictvím vědy a vzdělání (Melhuish, 2016).

1.2.5 Regenerace maloobchodní infrastruktury

Je to důležitý mechanismus, který oživuje veřejnost tím, že poskytuje pracovní místa, podporuje hospodářský růst a vytváří atraktivní místo, které přitahuje lidi do dané lokality.

Maloobchodní prodej je stále více přijímán jako regenerační nástroj. Maloobchodní sektor se ukazuje jako klíčový tvůrce zaměstnanosti v oblastech, kde opadla tradiční výroba. Je všeobecně oceňován za zaměstnávání různých socioekonomických skupin, počítaje v to rodiny, menšiny a etnické skupiny s nízkým příjmem, což podporuje a prosazuje sociální začleňování. Stále častěji je regenerace maloobchodní infrastruktury vnímána jako důležitý mechanismus při revitalizaci ploch potýkajících se s potížemi hlavně v zaměstnanosti, podpoře hospodářského růstu a vytváření pro lidi atraktivní místa v dané lokalitě. Celkově lze říci, že tato regenerace má pro danou oblast mnoho ekonomických a sociálních přínosů. Pro obyvatele to může být přínos takový, že díky maloobchodům mohou ušetřit čas i náklady za cestu do vzdálenějších obchodů. Maloobchod přináší kvalitní produkty, které jsou za spravedlivou cenu, což může vést i ke zlepšení zdraví obyvatel (Claxton a Siora, 2008, p. 15).

1.3 Strategické plánování měst

Každé město nějakým způsobem řídí aktivity probíhající na jejím území. Dané řízení napomáhá plnit městu jeho funkce a účelně využívat prostředky ze svých rozpočtů a majetku. Pro toto řízení používá město různé nástroje. Nejhlavnější a nejzákladnější nástroj je Strategický plán rozvoje města (Kotler, 1993 cit. podle Hrabalová 2004, s. 17).

Obec či město by mělo tvořit fungující systém, který umí rychle reagovat na šoky a rychle se přizpůsobit novému vývoji. K tomu přispívá informační systém, kontrolní systém a strategické plánování, přičemž strategické plánování města by mělo rozdělovat podporu do jednotlivých odvětví, služeb či trhů (Kotler, 1993 cit. podle Hrabalová 2004, s. 17).

Princip strategického plánování spočívá v tom, že by se do něj měla zapojit široká veřejnost obce. Veřejnost si totiž volí své zastupitele, kteří pak dávají podporu jednotlivým

projektům strategického plánování. Výhoda zapojení veřejnosti je ta, že občané města nejlépe znají problémy v dané lokalitě (Hrabalová, 2004, s. 17-18).

Lze tedy soudit, že strategické plánování může být úzce spjato s regenerací a regeneračními programy města. Jak už bylo zmíněno, nejhlavnějším nástrojem strategického plánování je Strategický plán rozvoje města, který zahrnuje i akční plán. Představuje vizi do budoucna, do kterého zahrnujeme využití prostředků na podporu regenerace městského centra, zeleně, historických budov v centru města apod.

1.3.1 Proces strategického plánování

Berman (1999 cit. podle Hrabalová 2004, s. 18) uvedl 8 základní procesů strategického plánování. Jsou to:

- **Příprava celého procesu a vytvoření veřejně-soukromého partnerství**
Procesem se musí někdo zabývat a organizovat ho, většinou je to komise či výbor. Tento orgán je vhodné sestavit z představitelů místních zájmových skupiny.
- **Analýza současné situace**
Sestavuje se profil komunity, podle kterého se zjistí současná situace postavení obce v regionální ekonomice a který určí ekonomické znaky obce, ze kterých se vyvodí, v jaké situace si obec nachází a co tuto situaci zapříčinilo. Kromě profilu komunity se může provést i tzv. průzkum podnikatelského prostředí, který je zaměřen na podnikatele v dané lokalitě a odpovídá na otázky, jak by jim mohla obec pomoci v jejich podnikání, jak podniky hodnotí stávající podnikatelské prostředí, jaké mají vize do budoucnosti ad.
- **Formulace dlouhodobých cílů a plánů rozvoje obce a vymezení problémových oblastí**
Představa o budoucím vývoji je také jednou ze základních fází. Vize rozvoje je dokument, který vymezuje nejdůležitější charakteristiky, jak by měla v budoucnu obec vypadat. Dále se vymezí kritické a klíčové oblasti rozvoje, kterými se obec bude zabývat. Kritické oblasti by měly být takové, kterými je obec schopna se zabývat a vynaložit na ně své dostupné prostředky (finanční, lidské ad.).
- **Vnější a vnitřní analýza - SWOT analýza**
Pomocí SWOT analýzy se zkoumají problémové oblasti. Určuje vnitřní silné a slabé stránky, které může obec ovlivnit a vnější příležitosti a hrozby, které obec ovlivnit nemůže. Je možné, že daná situace může být zároveň příležitostí i hrozbou.

- **Definice cílů rozvoje obce a opatření, která vedou k jejich naplnění**

Na základě předchozích procesů a analýz se provádí definice cílů. Ty by měly být srozumitelné, reálné (aby motivovaly k jejich dosažení), měřitelné (aby se dalo určit, zda dochází k jejich plnění), termínované (mělo by být určité, kdy má dojít k jejich naplnění a kdo za ně zodpovídá) a měl by se shodovat ten, kdo cíl stanovuje a ten, kdo zajišťuje jeho dosažení.

- **Sestavení a přijetí strategického plánu**

Stanovují se prvenství neboli priority pro jednotlivé cíle, které byly stanoveny v předchozích bodech. Strategický plán se sestavuje s propojením mezi dostupnými finančními a dalšími zdroji. Veřejnost je obeznána se sestaveným plánem, popřípadě následuje veřejná diskuze. Plán přijímá zastupitelstvo obce, které tak prohlašuje politickou podporu cílů ve strategickém plánu.

- **Realizace strategického plánu**

Zapojují se do ní subjekty, u kterých je předpoklad, že chápou smysl své činnosti, přijímají zodpovědnost za výsledky a znají časový horizont uskutečnění realizace.

- **Ohodnocení strategického plánu a jeho aktualizace**

Toto ohodnocení se dá nazvat kontrolou nad plněním strategického plánu a případné opatření, pokud dojde ke kolizi mezi zamýšleným a realizovaným plánem.

1.3.2 Strategický plán města

Strategický plán rozvoje města hraje významnou roli v jeho optimálním řízení. Podle Hrabalové (2004, s. 17-20) totiž jeho význam spočívá hlavně v tom, že neřeší hrozby a komplikace krátkodobě, ale dlouhodobě a všestranně, jeho předmětem je také nejnížší míra hrozeb a rizik a naopak nejvyšší míra příležitostí města, pomáhá uspořádat výkyvy či změny ve společnosti, přesně určuje cíle města a následně do těchto cílů směřuje zdroje neboli finance, které má město k dispozici. Dále také pomáhá překonat přirozený odpor ke změnám. Strategický plán, který je zaměřen na ekonomický rozvoj oblasti, je tvořen na 3-5 let, ale někdy může být i na více, například na 10 let apod. Na strategický plán dále navazují rozpočtový výhled a rozpočet obce.

2 REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER

Klimeš (s. 76-77) ve svém slovníku definoval pojem centrum jako ústředí, středisko a střed. Je rozdíl mezi centrem a jádrem města. Centrum města se může skládat z více center např. nákupního, informačního, zábavního neboli centra, kde se střetává nabídka s poptávkou po výrobcích, službách, kulturních akcích apod.

Úřad místopředsedy vlády Velké Británie (2005, p. 31) definoval ve své knize centrum města jako vymezený prostor, obsahující základní primární nákupní oblasti a oblasti především pro trávení volného času a další centra, která jsou uvnitř nebo jsou přilehlá primární nákupní oblasti. Rozsah centra města by měly být definovány na mapě návrhů.

Jádro města je historická část města, která bývá vymezená ulicemi, a většinou obsahuje historické kulturní dědictví (Společnost přátel starého Nepomuka, ©2016). Většinou se v historickém jádru nachází náměstí, měšťanské domy, radnice, kostel, zámek kašny popřípadě morový sloup (Magistrát města Pardubice, 2016).

Ouředníček, Temelová a kol. (2012, s. 276) definovali městské historické jádro Prahy. Nejprve rozčlenili Prahu na čtyři soustředěné zóny: historické jádro města, vnitřní město, vnější město a periferie. Při určování těchto zón využili historického rozšiřování města, katastrální skladbu města, která v minulosti představovala samostatné obce, které byly přiřčlenovány k Praze. Dále rozdělili historické jádro na 6 částí: Staré město, Josefov, Nové město, Vyšehrad, Malá Strana a Hradčany. V případě pražského historického jádra se opírali o fyzické a zřetelné historické hranice.

Historická jádra bývají nejčastěji terčem turismu. Poblíž by se tedy měla nacházet zastávka městské hromadné dopravy, parkoviště a další prostory a služby pro turisty. Na druhou stranu je často nutné, aby v městském jádru byla omezena doprava například pěší zónou. Lze pozorovat, že výrobky a služby jsou někdy v městském jádru dražší, než je tomu na okraji města. Děje se to právě kvůli zmiňovanému turismu a také díky vyšším nájům.

2.1 Regenerace městských center v kontextu postsocialistických měst

Díky regeneraci městských center po roce 1989 ožily obce, jejich náměstí a městská centra. Dá se říci, že za totalitního režimu se z našich městských center vytrácel život, a to kvůli zrušení obchodů, které byly převedeny na sociální prodejny a ze společenských míst, které bývaly živé, se staly pouhé uzavřené sklady v historických centrech. Pro toto období je typická panelová výstavba, která vedla k odlivu obyvatel do těchto oblastí, a tím se

zmrtila centra. Tímto neudržovaná centra začala propadat zkáze, zhoršila se zde věková a sociální struktura, vylidňovala se a vznikla zde koncentrace nekvalitních bytů (Pavlík, 1998, s. 61).

Po společenském obratu roku 1989 vznikala naděje na znovuoobnovení a nápravu dosavadní stagnace měst a jejich historických jader. Do registrace UNESCO mohly být konečně přihlášeny památky a památkové soubory světového dědictví. Roku 1992 se světovou památkou stal památkový soubor Pražské památkové rezervace, MPR Český Krumlov ad. Výhoda zařazení těchto památek mezi světové dědictví vedla hlavně k tomu, že vstoupily pod kontrolu inspektorů, kteří dohlíží na to, jak se s památkami zachází a jak se o ně pečuje (Pavlík, 1998, 243).

3 VEŘEJNÁ PODPORA REGENERACE MĚSTSKÝCH CENTER

Tato kapitola se zabývá samotným pojmem „veřejná podpora“, jejími důvody a dále se orientuje na veřejnou podporu pro regeneraci městských center jak v České republice, tak v Evropské Unii.

Kincl (2004, s. 13-17) vymezil veřejnou podporu jako synonymum ke spojení – státní podpora. Veřejná podpora splňuje následující znaky:

- Státem nebo ze státních prostředků je poskytováno určité opatření
- Představuje výhodu v jakékoliv formě pro určitá odvětví výroby nebo podnik, tzn., že ostatní podniky či určitá odvětví výroby (konkurenti) jsou proti nim v nevýhodě
- Důsledkem poskytnutí veřejné podpory na sebe váže hrozbu narušení hospodářské soutěže
- Má dopad na obchod mezi členskými státy – k dotčení obchodu dojde v tom případě, že se opatření veřejné podpory poskytuje subjektu, který svou produkci exportuje do členských států (u veřejné podpory EU se sem zahrnují státy EU)

Pavelková a kol. (2009, s. 50) zařadila mezi hlavní důvody pro veřejnou podporu tržní selhání, klíčové faktory ekonomického růstu, náklady na koordinaci náročných projektů, tvorbu pracovních příležitostí nebo regionální politiku.

3.1 Veřejná podpora regenerace městských center v ČR

Podle Provazníkové (2015, s. 135) v ČR obce využívají následující typy dotací:

- Dotace, které jsou definovány zákonem o státním rozpočtu na daný rok. Jestliže nenastane změna státního rozpočtu, obce mají na tento typ dotací nárok a to i v případě neplnění státního rozpočtu. Představují tak stabilní příjem obcí.
- Dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa státního rozpočtu, jejímž prostřednictvím jsou rozpočtovány příjmy a výdaje, které není možné předem zahrnout do nějaké kapitoly státního rozpočtu. Spravuje ji Ministerstvo financí. Z této kapitoly je možné poskytovat i mimořádné dotace, které jsou poskytovány podle vzniku potřeby a v průběhu roku, neboli je to použití rezerv státního rozpočtu. Dále je možné poskytovat i návratné finanční výpomoci např. do fondů pro rozvoj bydlení dané obce po živelné pohromě.

- Dalším druhem dotace je dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev. V rámci grantových programů mohou být obcím vypláceny i investiční dotace, o které si daná obec musí zažádat a v dané věci rozhoduje příslušné ministerstvo. Jako příklad nenárokové dotace můžeme uvést Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, který má na starosti Ministerstvo kultury.
- Dotace ze státních mimorozpočtových fondů mívají účelový a investiční charakter. Nejčtenější dotací je dotace ze Státního fondu životního prostředí, Státního fondu rozvoje bydlení a Státního fondu dopravní infrastruktury.
- Dalším druhem dotace je dotace od kraje.
- Posledním druhem jsou dotace z EU, které jsou vypláceny ze strukturálních fondů a Kohezního fondu prostřednictvím Národního fondu. Zpravidla jsou účelové.

3.1.1 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Regenerační program vznikl v souvislosti s reakcí na špatný stav městských památkových zón a rezervací po roce 1989. Stal se tak nástrojem záchrany a rozvoje životního prostředí a kulturních hodnot včetně historických center a jader měst a obcí (Národní památkový ústav, 2010).

Finanční příspěvky z programu jsou poskytovány obcím, které mají zpracovaný regenerační program a zároveň pokud se s vlastníkem finančně zapojují do obnovy kulturní památky. Pro rok 2016 byla pro tento regenerační program vymezena částka ze státního rozpočtu, která činí 170 mil. Kč. Na podporu obnovy městských památkových rezervací byla vyčleněna částka 54,880 mil. Kč, na městské památkové zóny 109,720 mil. Kč a zbývajících 5,40 mil. Kč tvoří rezervy, které mohou být použity na havárie a urychlené dokončování obnov, na záchranu jiných památkových hodnot, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v MPR nebo MPZ a rezervy na příspěvky na obnovu kulturních památek v souvislosti s udělením Ceny za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ (Ministerstvo kultury, ©2016).

3.1.2 Program zeleň do měst a jejich okolí

V zájmu tohoto programu je podpora regenerace a zhodnocení přírodních ploch ve městech, obcích a jejich okolí, zkvalitnění jejich životního prostředí a vylepšení vizuální stránky jak

v zastavěné části území obce, tak v nezastavěné. Tato obnova a zhodnocení by měli pozitivně působit na obyvatele i na návštěvníky dané lokality. Naposledy se mohly do druhé výzvy programu podávat žádosti do 31. 3. 2015 (Státní fond životního prostředí ČR, 2016).

Program se dá využít na obnovu zeleně v městském centru jako je zakládání nových trávníků, obnova původních druhů dřevin či keřů apod.

3.2 Veřejná podpora regenerace městských center EU

Existuje 10 kroků k získání dotací z EU. V následujícím pořadí je uvádí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (©2012) na svém webu:

- Vytvoření detailního projektového záměru
- Přiřazení příslušného programu a v něm konkrétní podporu pro náš projekt
- Podání žádosti o podporu
- Posouzení podané žádosti
- Uskutečnění projektu
- Žádost o platbu
- Vyhodnocení a vyúčtování projektu
- Kontrola na místě
- Publicita projektu
- Udržitelnost

3.2.1 Programové období 2014-2020

Toto sedmileté období, které je v souladu s rozpočtovým rámcem EU, má přiřazeno pro ČR 44 mld. EUR. Finální verze pro toto období, které obsahuje 6 nových nařízení, byla schválena 17. 12. 2013. Nová nařízení mají za úkol nastolit celistvé normy v rámci EU a zdokonalení souhry mezi jednotlivými fondy a programy. Cílem EU je, aby byly tyto fondy využívány maximálním způsobem tak, aby přispívaly k realizování strategie EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Kvůli této strategii vypracoval každý stát Dohodu o partnerství, kterou zhodnotila a odsouhlasila Evropská komise (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2012).

Programovému období 2014-2020 předcházela programová období 2007-2013 a 2004-2006. Programové období 2014-2020 se liší v několika bodech od svých předchozích. Ty jsou uvedené na webu Ministerstva pro místní rozvoj (©2012):

- zvýšení množství zapojených fondů – EAFRD a EMFF
- důraz na zpevnění strategického řízení a plánování při přípravě a realizaci programového období, Dohody o partnerství či jednotlivých programů a všeobecně na kvalitu strategické práce v ČR
- nastavení systému předběžných podmínek
- důraz na uskutečňování vymezených ukazatelů (vyšší měřitelnost)
- finanční vázanost na tempo a kvalitě čerpání
- zvýšená činnost monitorovacího systému v ČR
- pokles množství programů v ČR (jeden IROP namísto sedmi ROPů) ad.

3.2.2 Podpora regenerace a revitalizace malých a středních měst

Potřebné informace jsou uvedeny na webu Ministerstva pro místní rozvoj ČR (©2012). Uvádí se zde, že tento program slouží pro získávání dotací na projekty regenerace a revitalizace městských částí a nevyužívaných objektů. Program byl zřízen v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pro období 2007-2013. Hlavním předmětem programu je kvalita infrastruktury a společenského života ve městech a obcích. Angažovat se mohli:

- Kraje – podpora projektů realizovaných v malých a středních městech, což jsou města, která mají 5000 až 49 999 obyvatel
- Obce a města – 5000 až 49 999 obyvatel
- Organizace založené či zřízené městem
- Dobrovolné svazky obcí – členem musí být alespoň jedno město s 5000 až 49 999 obyvateli
- Nestátní neziskové organizace
- Školská a jiná vzdělávací zařízení – mají právní subjektivitu zařazenou do školského rejstříku a projekt je realizován ve městě s 5000 až 49 999 obyvateli

Mezi podporované projekty se řadí různé druhy regenerace, modernizace a revitalizace:

- Regenerace historických a kulturních památek
- Revitalizace, modernizace, zatraktivnění a doplnění chybějící technické a občanské infrastruktury
- Modernizace, obnova a rozvoj městských center, náměstí, veřejných prostranství a zeleně

- Regenerace brownfields
- Výstavba zdravotnických zařízení
- Modernizace infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů
- Výstavba, rekonstrukce a regenerace objektů občanského vybavení, kulturních objektů, pro volný čas, pro společenský život v dané lokalitě a veřejný sektor
- Úprava a řádné značení na veřejném prostranství a objektů občanské vybavenosti pro zdravotně postižené
- Se všemi těmito body souvisí také projektování, které zahrnuje přípravu, dokumentaci, projektovou spolupráci veřejného a soukromého sektoru a architektonickou soutěž

Nejnižší výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí 5 mil. Kč. Nejvyšší výše těchto celkových způsobilých výdajů činí 25 mil. Kč. Výše podpory, která je poskytnuta ze Strukturálních fondů EU může pak dosáhnout až 85%. Jsou zde ale ještě další omezení a specifika, které nelze opomenout. Místem realizace projektů je Region soudržnosti **Severozápad** a jak už bylo zmíněno, možnost podpory se týká projektů, které jsou realizovány ve městech s 5000 až 49 999 obyvateli (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2012).

3.2.3 Integrovaný regionální operační program

Tento operační program byl odsouhlasen Evropskou komisí 4. 6. 2015. a celkově má pro české uchazeče k dispozici 144 mld. Kč. První výzvy k podávání projektů začaly být vyhlášovány 31. 7. 2015. Integrovaný regionální operační program vychází z Integrovaného operačního programu a Regionálního operačního programu, které byly realizovány v předchozích letech. IROP je více orientován na konkrétní tematické oblasti, které přispívají ke konkurenceschopnosti (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2012).

Zaměřuje se na podporu rozvoje konkurenceschopnosti, veřejné správy, infrastruktur a jiných okruhů, což má za následek zkvalitnění života občanů v ČR. Orientuje se například na sociální sjednocení a podnikání, vzdělávání, kulturní památky, muzea, Integrovaný záchranný systém a další. Příspěvky jsou vedeny do všech krajů ČR kromě Prahy (výjimka je e-government) (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, ©2012).

4 TRANSFORMAČNÍ PROCESY A VNITŘNÍ PROSTOROVÁ STRUKTURA POSTSOCIALISTICKÝCH MĚST

Kapitola se zabývá postsocialistickou dobou v České republice, tudíž je nejdříve nutné vymezit samotný pojem „postsocialistické město“ a negativní a pozitivní restrukturalizační znaky těchto měst. Kapitola se dále zabývá transformačními procesy, které následovaly po roce 1989, a věnuje se vnitřní prostorové struktuře postsocialistických měst. Navazuje na regenerační procesy a veřejnou podporu, která právě v postsocialistických městech směřovala na znehodnocená centra měst či historická jádra, která byla za socialistického režimu zanedbávána.

Na tuto kapitolu bude navazovat analytická část, která je zaměřena na centrum města Mikulova. Značná část revitalizačních a regeneračních procesů zde totiž probíhala právě v devadesátých letech v postsocialistické době. Dá se říci, že tyto regenerační a revitalizační procesy pokračují až do dnešní doby.

4.1 Vymezení pojmu postsocialistické město

Sýkora (2013) ve své prezentaci uvedl základní rysy postsocialistických měst. Patří sem prostorová urbanistická struktura, revoluční změny a změny spojené s novými společenskými podmínkami.

Restrukturalizace postsocialistických měst střední a východní Evropy měla pozitivní, ale i negativní znaky. Ty definoval Stanilov (2007, s. 9):

Pozitivní znaky

- Městská správa
 - znovuzřízení soukromých vlastnických práv
 - znovuzřízení realitního trhu
 - decentralizace moci
 - vzestup podnikatelské činnosti
 - větší zapojení veřejnosti a nevládních organizací
- Městský vzor
 - rozpad centrálního modelu
 - rozrůžňování centrálně-funkčních městských částí
 - revitalizace městských oblastí

- přestavba brownfieldových oblastí
- zlepšení stavebních norem
- Městský vliv
 - vzestup individuálních norem a voleb
 - zvýšení míry domácího vlastnictví
 - rozrůznění obchodních voleb
 - vzestup nákupních příležitostí
 - zvýšení osobní mobility

Negativní znaky

- Městská správa
 - ústup od plánování
 - nedostatek institucionální koordinace
 - nedostatečné financování
 - snížení poskytování veřejných služeb
 - nedostatečné uplatňování právních předpisů
- Městský vzor
 - chaotický vývoj městského vzoru
 - rozlehlá předměstí
 - vylidněná městská centra
 - pokles socialistických sídlišť
 - opuštěné průmyslové areály
 - prudký nárůst nepovolených staveb
- Městský vliv
 - pokles komunitních životních standardů
 - pokles poskytování veřejných služeb
 - privatizace veřejné sféry
 - zhoršení dopravních zácp, vzduchu a hlukového znečištění
 - náklady na rozrůstání se
 - sociální rozvrstvení

4.2 Transformační procesy

4.2.1 Pozitivní výsledky vývoje po roce 1989

Pavlík (1998, s. 61-62) zařadil mezi hlavní pozitivní výsledky vývoje po roce 1989 výrazné posílení osobní podnikavosti, privatizaci, uvolnění mezinárodních výměn a zkušeností, růst turismu, který měl dobrý vliv na ekonomiku, všeobecná snaha posílit ekonomickou situaci státu přílivem kapitálu a další jevy, které vedly k jeho oživení a k regeneraci nejen velkých historických center, ale také malých, která byla na pokraji zániku nebo odsouzena k panelové přestavbě. Také stavební výroba zaznamenala vzestup a z budování panelových sídlišť se přesunula na rekonstrukci, modernizaci a údržby, což mělo za následek spolehlivější nakládání s prostředky individuálního vlastnictví. Díky privatizaci výroby a konkurenčnímu prostředí se zlepšila kvalita stavebního materiálu. Vznikly nové občanské iniciativy, které měly za cíl podporovat ohrožené památky prostřednictvím svých zastupitelů a poslanců. Díky těmto iniciativám a podpoře státu se mnoho ohrožených sídel a historických center dokázaly zregenerovat. K významným iniciativám patří Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, které vzniklo v listopadu 1990 a v roce 2015 sčítalo 214 členů (Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, ©2015). Toto sdružení je významné tím, že usiluje nejen o regeneraci českých měst, ale i o zachování kvalitního bydlení, budování či obnovu potřebného občanského a technického vybavení a klidnou dopravu (Pavlík, 1998, s. 61).

4.2.2 Negativní výsledky vývoje po roce 1989

Stejně jako pozitivní, tak i negativní výsledky vývoje po roce 1989 uvedl Pavlík (1998, s. 62) ve své literatuře. Modernizace se dá řadit mezi pozitivní i negativní dopady. V historických jádrech velkých měst a v oblastech se zvýšenou ekonomickou aktivitou sílil tlak na necitlivé nahrazování historických budov novostavbami, nástavbami či přestavbami. Nastal také problém s privatizovanými památkami, o které se někteří noví majitelé nestarali a neudržovali je, popřípadě je používali pouze jako zástavní majetek. Také se zvýšila hodnota pozemků v centrech a tím vznikal tlak na výškovou výstavbu, která tak dobře nezapadla do historického jádra. Negativní dopad měla také kriminalita a vandalismus, což vedlo ke znehodnocení památek. Rozšířený dovoz stavebního materiálu ze zahraničí měl za následek nepřehlednost tohoto zboží, které v původní zemi mělo charakter jako zboží neprodejná a překonaná, to byly například nevhodné typy krytin apod.

4.3 Vnitřní prostorová struktura postsocialistických měst

Podle Sýkory, (2001a, s. 127) je vnitřní prostorová struktura města tvořena spojením fyzických, funkčních a sociálních složek, jejichž složení a utřídění, se v průběhu času mění. Tyto postupné změny mohou být narušeny radikálními společenskými transformacemi, které se promítají do více dynamičtější změny prostorového uspořádání.

Na začátek kapitoly je důležité si definovat fyzickou, funkční a sociální prostorovou strukturu města. Podrobněji se jí bude věnovat praktická část bakalářské práce se zaměřením na město Mikulov.

4.3.1 Fyzická prostorová struktura města

Představuje morfologickou strukturu městského prostředí a zároveň fyzický stav staveb města. Morfologická struktura je tvořena rozdílnou formou zastavění dílčích částí města. Výchozími složkami fyzické struktury města jsou ulice, budovy a pozemky, které vytváří spletité celky - čtvrtě, uliční síť a charakteristické části města (např. průmyslová zóna, sídliště). Z celkového pohledu rozlišujeme soudržnou část, která se vyznačuje plnou urbanizací zastavěné části města, a příměstskou zónu, která se vyznačuje suburbanizací (Sýkora, 2001b, s. 196-197).

Procesy tvarování města se dělí na novou zástavbu a transformační procesy. U nové zástavby se ještě zaměřuje na to, zda je o jednorázovou činnost nebo postupné zastavování, přičemž postupná zástavba je různorodější než jednorázová. Tento fyzický stav prostorové struktury města je posuzován na základě oficiální statistiky – výsledky ze Sčítání lidu, domů a bytů. Další posuzování může být na základě vlastního šetření v terénu. Tato struktura může být posuzována podle rekonstruovaných, nových či zchátralých objektů. Na základě těchto zjištění pak lze shrnout jednotlivé části města - opadající čtvrtě, čtvrtě s novou výstavbou apod. (Sýkora, 2001b, s. 196-197).

4.3.2 Funkční prostorová struktura města

Funkční prostorová struktura města prezentuje rozložení dílčích činností lidí (funkčních složek), na území města. Z toho plyne, že využití jednotlivých částí města, pozemků či území se od sebe liší. Zdrojem informací o tomto rozdílném využívání pozemků může být katastr nemovitostí. Základním krokem je rozčlenit území na zastavěné a nezastavěné plochy. Příkladem využití nezastavěných ploch může být těžba a zemědělství, což patří mezi produkční funkce, ale naopak může tato plocha sloužit pouze pro rekreaci ve formě parku.

Na zastavěných plochách se dohlíží na funkce bydlení a ostatní. Nebytové funkce bývají spíše komerční a skládají se z jednotlivých kategorií: výroba, služby, správa, kultura, sport, dopravní a technické stavby. Fyzická a funkční struktura spolu souvisí, třeba při nové zástavbě se může měnit i funkce pozemku (transformace ze zemědělské půdy na bytovou výstavbu). Typickou transformací postsocialistických měst je vytlačení produkční funkce z vnitřního města za náhradu administrativou, obchodem a bydlením (Sýkora, 2001b, s. 197- 198).

Často nelze k jednomu území určit pouze jednu funkci. Tato území či zóny se nazývají polyfunkční. Jako příklad se uvádí právě centrum města, které mívá funkci obytnou, administrativní či obchodní. Při vymezení funkční prostorové struktury města sledujeme nejen jednotlivé funkce daných území, ale také jejich provázanost s obyvatelstvem: bydliště, pracoviště, služby, doprava ad. Potom lze vymežit výchozí uzemní složky - městské centrum, sekundární centra, oblasti s koncentrací pracovních příležitostí, obytné či nezastavěné oblasti, rekreační plochy, doprava a ostatní (Sýkora, 2001b, s. 197- 198).

4.3.3 Sociální prostorová struktura

Sociální prostorová struktura města se vymezuje rozdílností obyvatel a jejich charakteristik na území města. Ke zjišťování údajů o obyvatelstvu se používají statistiky – např. Sčítání lidu, domů a bytů. Přesnější by bylo, kdyby se do výzkumu započítaly i osoby pobývající na území přechodně nebo nelegálně, což je ale spojeno s problematikou nedostatku údajů a potřebou vlastních zkušeností a šetření (Sýkora, 2001b, s. 198- 199).

Popis sociální situace jednotlivých částí města je obvykle zaměřen na rozdílnosti, zvláštnosti a odlišnosti, ale je možnost využít také kvantitativní výzkum, který vede k zobecnování a hledání pravidelností. K této kvantitativní analýze se používají různé druhy dat – demografické (věk, počet dětí), sociálně-ekonomické (vzdělanost, kvalita bytového fondu) a etnické (národnost, náboženství). Dalšími sledovanými jevy může být např. rozvodovost, porodnost a potratovost. Změny v této struktuře se srovnávají s daty z minulých období (Sýkora, 2001b, s. 198- 199).

4.3.4 Vnitřní prostorová struktura postsocialistických měst

Během socialismu byla funkce veřejných služeb vykonávána v relativně malé části města. I přesto ale mělo centrum města hlavní funkční význam v průběhu celého socialistického období, vzhledem k často nedostatečnému vybavení subjektů nižší úrovně v nových i starých

obytných čtvrtích. Kromě čtvrtí, které již předtím patřily mezi nejlepšími v před-socialistické době, a malého množství rekonstruovaných oblastí, byla území ležící ladem a na pokraji rozpadu částečně charakteristická pro socialistickou fázi přechodu. Tyto ladem ležící oblasti odrážejí slabý ekonomický nátlak na pozemky v socialistickém systému, a proto byly kolikrát celoroční prodlevy mezi demolicí a rekonstrukcí. Prostory socializovaných bytových projektů – činžovní domy nebo prefabrikované výškové bytové domy – byly rovněž rozptýleny mezi starý bytový fond. V důsledku selektivních segregačních procesů byly tyto oblasti osídleny nízkými až velmi nízkými sociálními skupinami ve všech socialistických státech na konci socialistické éry (Sailer-Fleige, 1998, s. 9-10).

Navzdory tomu, že transformace již započala, současné postsocialistické město může být charakterizováno jako kompaktní město se základním členěním do relativně homogenních funkčních oblastí. Když se socialistický maloobchodní systém zhroutil, drobné maloobchodní prodejny provozované místním obyvatelstvem se vystřelily v centrech měst a větších obytných čtvrtích všech postsocialistických zemí. S rostoucí dynamikou obchodních řetězců a velkých maloobchodních prodejen jsou firmy stále více posunovány nebo zřizovány v neintegrováných místech na okrajích nebo vně dříve zastavěných oblastí, často ve formě nákupních oblastí (Sailer-Fleige, 1998, s. 11-14).

Změna z centrálně plánovaného hospodářství na tržní, měla za následek nové společenské podmínky, kterým se začala pomalu přizpůsobovat i vnitřní prostorová struktura měst. Některé z reforem, které byly zmíněny v předchozích podkapitolách, měly za následek změnu vlastnických struktur ke značným částem nemovitostí a pozemků, což vedlo k jejich prodeji a tím se nastartoval trh s nemovitostmi a pozemky. Dále měly na svědomí změnu skladby uživatelů obchodních prostor nebo obrát ve využívání městských prostor. Tyto změny vedly také k diferenciaci cen pozemků a nájemného za komerční prostory díky různému zájmu o různé lokality. Kvůli rychlému rozvoji podnikání se rozšířila nabídka zboží a služeb v nových provozovnách, z čehož vyplývalo efektivnější využití míst v lákavých částech městského centra. Zásadním rysem byl nárůst poptávky po kancelářských a obchodních prostorech v centrech měst. V příměstských zónách zase stoupla poptávka po rozměrných pozemcích, které sloužily na výstavbu obchodních ploch či luxusních rodinných domů (Sýkora, 2001a, s. 127-129).

Co se týče funkční prostorové struktury města, některé průmyslové společnosti ukončili svou činnost, jiné se naopak pouze přestěhovaly do oblastí mimo kompaktní město. Tím uvolnili místo pro kancelářské prostory, maloobchod či bydlení. V řadě případů se z těchto lokalit

staly opuštěné průmyslové oblasti, tzv. brownfields, které představují hrozbu pro budoucí rozvoj města. Služby zapůsobily nejen na centrum města, což se týká především rozvoje výrobních služeb, specializovaného maloobchodu a služeb soustředěných na turismus, ale také na příměstské zóny, kde došlo k výstavbě nákupních středisek, hypermarketů a zábavních center. Dalším znakem, který ovlivňuje vnitřní prostorovou strukturu města, se stala sociální polarizace, jinými slovy úbytek střední vrstvy obyvatel a příbytek chudých a bohatých (Sýkora, 2001a, s. 134 podle Sassen, 1991). Příčinou se stal růst málo placených zaměstnání, úbytek pracovních míst s průměrnou mzdou, růst vedoucích a odborných pozic, růst občasných zaměstnání a množství nezaměstnaných (Sýkora, 2001a, s. 134 podle Sassen-Koob 1984). Jako další důvod lze také počítat sníženou roli státu v sociální oblasti (Sýkora, 2001a, s.134 podle Hamnett 1996).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA MIKULOVA

Město Mikulov se nachází na jihovýchodní straně Pavlovských vrchů. Jeho vymezení je ohraničeno Zámeckým vrchem a vrchem Turoid na severu a na východě Svatým kopečkem. Nalézá se v sedle, které je otevřeno jihu (Brichtová, 2012, s. 1).

Po revoluci se v Mikulově, jako v ostatních městech ČR, uvolnili podmínky pro podnikání. Podnikatelé, kterým se město začalo věnovat, zde postupně začali vyvíjet své podnikatelské aktivity hlavně ve vinařství a službách. Vzestup po roce 1989 nastal pro místní vinařství. I malí vinaři mohli začít konečně legálně a oficiálně podnikat a renovovat své podniky. Postsocialistický Mikulov mohl znovu volně navázat na své staré zvyklosti a kulturu, rozvíjel se společenský život a započaly regenerace a péče jak o městské centrum a zároveň historické jádro, tak i o okolí této lokality. Další významnou změnu pro Mikulov znamenalo otevření hranic. Vzhledem k jeho poloze (u Rakouských hranic) byla tato transformace podstatná, protože to znamenalo příliv turistů, popř. Židů, kteří v Mikulově mají své kořeny.

5.1 Historicko-urbanistický vývoj

Nejstarší archeologické nálezy jsou datovány do mladšího paleolitu. Nejpodstatnější lokalitou dokládající přítomnost lidí v pravěku, je jeskyně Turoid. Prvotní Mikulovská ves byla slovanská osada označována jako Myculow a Micolau. Na počátku 15. století bylo vymezeno vnitřní město a předměstí a od konce 16. století bylo tohle vnitřní město obestavěno hradbami s dvěma branami – Vídeňská a Brněnská. Město bylo několikrát postihnuto požáry. V roce 1504 dostává Mikulovské panství Kryštof III. z Liechtenštejna. To bylo poté opět rozděleno mezi jeho syny a v roce 1571 bylo díky odkupu jednotlivých částí panství sjednoceno pod jednoho majitele – Kryštofa Kerecsényije. Po jeho smrti putuje Mikulov do vlastnictví císaře Maxmiliána II. a poté do rukou Dietrichsteinů. Během vlády kardinály Františka Dietrichsteina byl Mikulov zasažen třicetiletou válkou. Po jeho převzetí panství byly započaty stavby, které Mikulovu dávají tvář podnes, jako např. kaple sv. Šebestiána na Svatém kopečku ad. V baroku se stal Mikulov městem obchodu, řemesla, vína, dvorského personálu a chudiny. Příkladem renesanční architektury je dům v centru města pokrytý sgrafitem, který byl postaven roku 1560 (Brichtová, 2012, s. 1-17).

Během požáru roku 1784 padly dvě třetiny města a byl oslaben rozvoj města. Revoluční rok 1848 přinesl zrušení roboty, Mikulov se stal okresním městem a zvýšil se jeho rozvoj.

V polovině 19. století byl ale zaznamenán pokles rozvoje díky železnici Brno - Vídeň, která se vyhýbala Mikulovu. Po válce čekalo obyvatelstvo zklamání v podobě roku 1918. Lidé zde necítili sympatie k nově vzniklé republice a chtěli připojit Moravu k Rakousku. K nejdůležitějším činům dvacátých let 20. století patřila elektrifikace a vybudování vodovodu. Charakteristikou Mikulova ve třicátých letech 20. století byla hospodářská krize a nacionalismus, kdy centrem nacismu bylo mikulovské gymnázium (Brichtová, 2012, s. 20-26).

5.1.1 Historicko-urbanistický vývoj v období let 1945-1989

Noví obyvatelé, hlavně z Vysočiny a Slovácka, začali osidlovat hospodářství po Němcích. Z německy obydleného Mikulova se stalo české pohraniční pásmo. Následovala kulturní obnova a v roce 1953 se stal Mikulov sídlem Jihomoravských vinařských závodů. Mezi tradiční akce Mikulova se až do dnes zapsalo Pálavské vinobraní. Počet obyvatel a pracovních příležitostí v podnicích rostl, což vedlo k nedostatku bydlení. Byla zahájena výstavba bytů a mateřských škol kde přispěly i místní podniky. Město se zaměřilo na turistický ruch, a mimo jiné i na sport. Život byl řízen KSČ a roku 1973 se na Fučíkově náměstí postavil pomník Klementa Gottwalda. V sedmdesátých letech 20. století se opět projevil nedostatek bytů a v roce 1972 byla započata výstavba sídliště. V první polovině sedmdesátých let 20. století začala výstavba průmyslové zóny. Co se týče historického jádra města, tak to bylo 1982 vyhlášeno MPR. Roku 1981 došlo k zastavení těžby vápence pod Svatým kopečkem, k čemuž přispělo předcházející vyhlášení oblasti (roku 1976) CHKO Pálava. Roku 1987 bylo okolí Mikulova vyhlášeno Biosférickou rezervací UNESCO. Roku 1986 byla zřízena MHD (Brichtová, 2012, s. 27-31).

5.1.2 Historicko-urbanistický vývoj po roce 1989

Události v roce 1989 měly v Mikulově průběh zprvu opatrný, na to však navazovaly masové demonstrace a vznik Občanského fóra. Dne 4. prosince 1989 byly symbolicky přestřiženy ostnaté dráty na hraničním přechodu ministry zahraničí obou zemí. Následovalo boření pomníků a změny názvů ulic. Koncem 80. let 20. století vzrostla výstavba rodinných a bytových domů. Investice také putovaly do výstavby škol, od roku 1995 se uvedl do provozu úsek Mikulov - Pohořelice, který musel být v roce 2004 rekonstruován, což mělo za následek zátěž vnitřní části města. Začal být kladen důraz na výstavbu cyklostezek. Velký přínos také mělo obsazení průmyslové zóny investory. Začala výstavba

rodinných domů na ulici Na hradbách. Nastal rozmach soukromého podnikání a s tím související budování nových prodejen. Podnikatelské příležitosti se nabízí i v cestovním ruchu. (Brichtová, 2012, s. 32). V roce 2000 byla provedena kabelizace elektrických rozvodů a v ulicích se objevilo nové veřejné osvětlení ve formě litinových lamp. Ohledně péče města o občany, v roce 2000 byl dokončen Dům pečovatelské služby a 2007-2009 vzniklo zde G-centrum. Roku 2003 byla otevřena Zvláštní a pomocná škola spjata s historickou budovou Pavlovské školy. Z hlediska občanů lze brát zrušení a prodání budovy bývalé mateřské školy na ulici Pod platanem jako negativum, protože dnes se město potýká s nízkou kapacitou mateřských škol, což představuje dlouhodobý problém (Brichtová, 2012, s. 33).

5.1.3 Židovská obec

Od 15. století se v západní části města, začali usídlvat Židé z Dolního Rakouska a Vídně. Židovská Mikulovská obec patřila k nejvýznamnější na Moravě. Také tato část byla několikrát zasažena požáry. V Zámeckém kopci leží Horní synagoga a nacházela se tady i Dolní synagoga, která byla ve 20. století zbořena. Na svahu Kozího Hrádku leží židovský hřbitov, který je považován za nejčinnější na Moravě. Během okupace byla západní část čtvrti bořena, což vedlo k chátrání domů. Z původních 317 domů se do dnes dochovalo jen 90 (Brichtová, 2012, s. 19-20).

5.2 Analýza regenerace městského centra města Mikulova po roce 1989

Po roce 1989 městské centrum zaznamenalo růst podnikatelů ve službách a turismu, který má pozitivní vliv na ekonomiku. Koncem roku 2004 započala výstavba bytových domů na Brněnské ulici, při níž byla objevena židovská rituální lázeň. Investice byly směřovány do rekonstrukce kina a v roce 1996 byla započata dostavba kliniky a přilehlých bytů, která byla ukončena následující rok. Mezi další transformační změny městského centra v rámci post-socialistického období patří v roce 1993 stavba knihovny a velká pozornost je věnována historickým památkám. Byla provedena rekonstrukce bytových fondů na náměstí, věže kostela sv. Václava, rekonstrukce hradeb a radnice, roku 1998 byla ukončena oprava sloupu Nejsvětější Trojice a v roce 2001 byla otevřena Dietrichsteinská hrobka. Město se začalo věnovat regeneraci zeleně, zřízení informačních tabulí a byla provedena renovace náhrobků na židovském hřbitově. Průběžně pokračuje regenerace památek, byla upravena křižovatka na přelomu ulice Brněnské a Husova, kde se dnes nachází klidová zóna se sochou ležícího vinaře (Brichtová, 2012, s. 32).

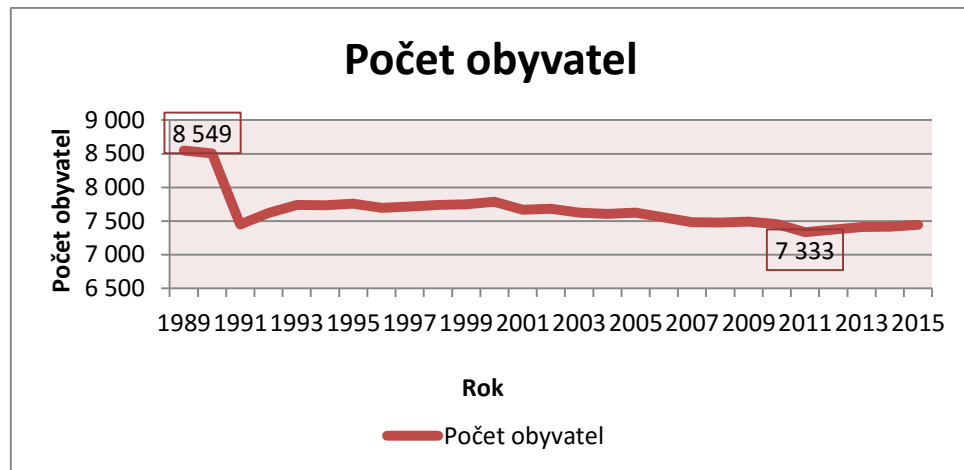
V roce 2000 byly v městském centru postaveny litinové lampy ve formě veřejného osvětlení. Charakteristický je pro tuto dobu spor o pěší zóně na náměstí, kde se střetává komerčním zájmem podnikatelů s klidovou zónou. Pěší zóna už v minulosti prošla pokusem o zlepšení situace ve formě změny dopravního značení a omezení dopravy. Naopak mezi negativní jevy patří zboření budovy staré pošty, která už nikdy nebyla nahrazena. (Brichtová, 2012, s. 33).

5.2.1 Vyhodnocení přístupů a výsledků řešení regenerace centra města Mikulova po roce 1989

Centrum města Mikulova prošlo po roce 1989 mnoha transformačními postsocialistickými procesy, které měly a mají do dnes pro město a jeho obyvatele vysoký přínos. Městské centrum se stále vyvíjí, zkvalitňuje se jeho prostředí jak pro místní obyvatele a podnikatele, tak pro turisty. Mezi pozitivní výsledky regenerace centra patří zvýšení podnikavosti. Po revoluci se centrum začalo soustřeďovat na služby, které tu během socialismu neměly příliš prostoru. Příznivé je také zaměření výstavby na kvalitní bytové fondy v centru města a opuštění tak od výstavby sídliště. I když převyšují pozitivní transformace, nalezneme zde i negativní. Mezi ně patří již zmíněná budova staré pošty, která byla zbourána a bohužel již nahrazena. V posledních letech se zde také hodně projevuje vandalismus, který patří obecně mezi negativní znaky postsocialistických měst. Naopak co se týče negativních jevů moderních budov a výškové výstavby v historických jádrech, která v jiných postsocialistických městech probíhala kvůli zdražení pozemků, Mikulov a jeho občané si uvědomují historickou hodnotu města, a možná proto toto negativum městské historické centrum nezasáhlo. Kronika města Mikulova neuvádí ani problémy s nevhodným zacházením s privatizovanými budovami a památkami v centru města.

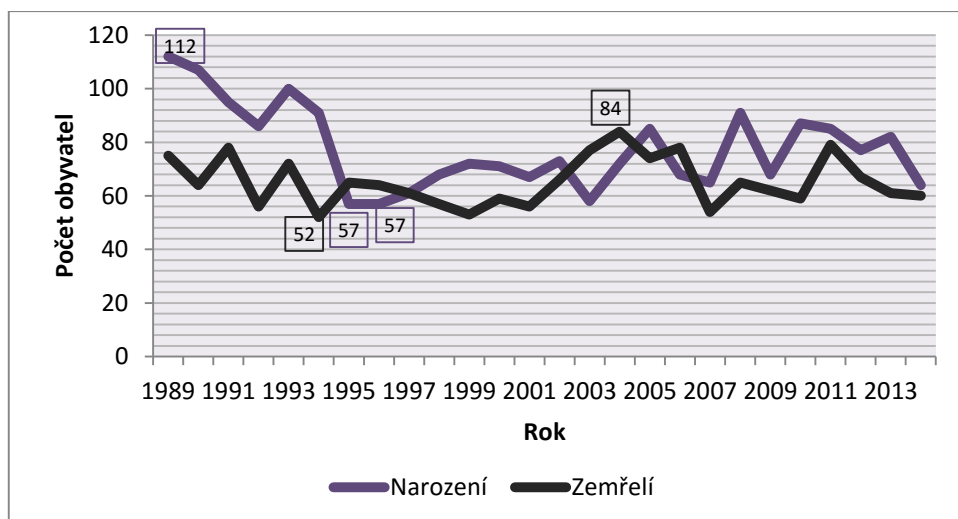
5.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel má od roku 1989 pomalou klesající tendenci. V roce 1991 byl pokles obyvatel o 890, důvodem byla územní změna města. Mezi roky 1989 a 2014, sčítal Mikulov nejvíce obyvatel v roce 1990 a nejméně v roce 2011.

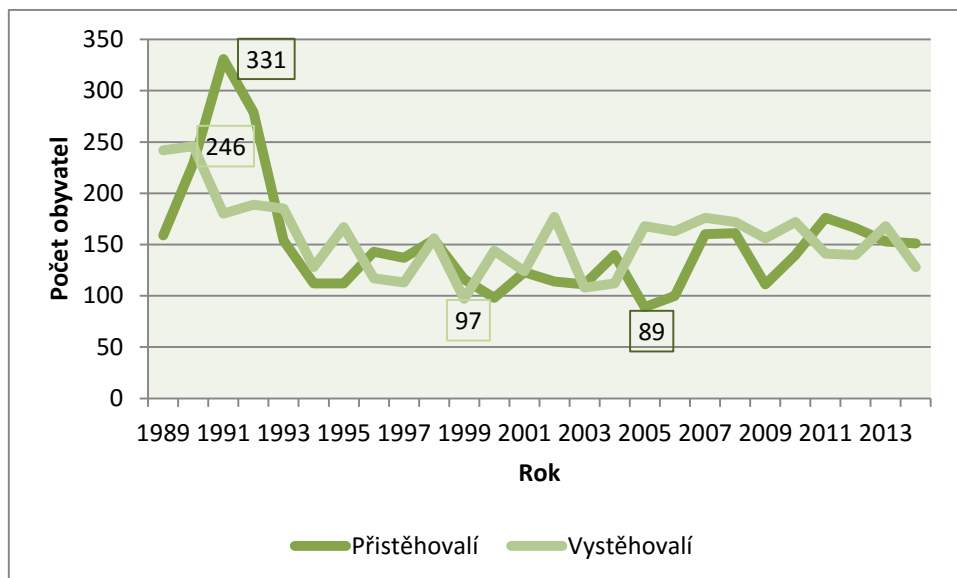
Obrázek 1 Graf znázorňující vývoj počtu obyvatel vždy k 1. 1. (ČSÚ, ©2015)

Z následujícího grafu můžeme vyčíst, že nejvíce lidí mezi lety 1989 až 2014, zemřelo v roce 2004 a nejméně v roce 1994. V tomto rozmezí se nejvíce dětí narodilo v roce 1989 a nejméně v letech 1995 a 1996.

Obrázek 2 Graf znázorňující natalitu a úmrtnost od roku 1989 do roku 2014 (ČSÚ, ©2015)

Co se týče přistěhovalců, nejvíce lidí se přistěhovalo v roce 1991, naopak nejméně v roce 2005. Nejvíce vystěhovalých bylo v roce 1990, což může mít za následek převrat roku 1989 (volnost pohybu). V roce 1990 bylo ale zároveň i hodně přistěhovalých, takže se situace skoro vyrovnala. Nejméně vystěhovalých bylo v roce 1999.

Obrázek 3 Graf znázorňující počet přistěhovalých a vystěhovalých během let 1989-2014 (ČSÚ, ©2015)

5.3.1 Věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva

Tabulka 1 podává informace o věkové struktuře obyvatel města Mikulova. Žije zde nejvíce žen a mužů v rozmezí 15-64 let. Nejméně mužů je nad 65 let a naopak nejméně žen je ve věku 0-14. Celkově žije v Mikulově více žen než mužů. Průměrný věk obyvatel v Mikulově v roce 2014 byl 41,8 let, což dokazuje stárnutí populace, protože v roce 2001 byl průměrný věk obyvatel města Mikulova 37,5 let.

Tabulka 1 Věková struktura města Mikulova k 31. 12. 2014 (ČSÚ, ©2015)

		Celkem	%	Muži	%	Ženy	%
Počet obyvatel		7443		3586	48,179	3857	51,82
v tom ve věku	0-14	1113	15,0	587	16,4	526	13,6
	15-64	5040	67,7	2476	69,0	2564	66,5
	65 a více	1290	17,3	523	14,6	767	19,9
	Průměrný věk	41,8					

Z dostupných informací na webu ČSÚ (©2015) lze vyčíst data ze SLDB z let 2011 a 2001. Tabulka 2 je zaměřena na vzdělanost obyvatelstva. Pozitivní změna nastala při posledním sčítání lidu (2011), když byl zaznamenán vzestup vysokoškolského vzdělání v Mikulově. Také střední vzdělání s maturitou, vyšší odborné a nástavbové zaznamenalo zvýšení.

Tabulka 2 *Vzdělanost v Mikulově ze SLDB z let 2011 a 2001 (ČSÚ, ©2015)*

Rok SLDB	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	Z toho nejvýše ukončené vzdělání v %							
		bez vzdělání	základní vč. nedokon- čeného	střední vč. vyučení	úplné střední s maturitou a vyšší odborné (vč. nástavbo- vého)	vysoko- školské	z toho		nezjiště- no
							bakalářs- ké	magisters- ké	
2001	6433	0,64	26,36	35,12	28,04	7,55	0,40	-	2,29
2011	6250	0,64	21,30	33,14	30,58	10,77	1,76	8,86	3,58

5.3.2 Nezaměstnanost

Na začátek kapitoly je nutné zvolit vhodný ukazatel, kterým se budeme zabývat. Ministerstvo práce a sociálních věcí totiž od roku 2013 zavedlo nový ukazatel – podíl nezaměstnaných osob. Do té doby se pracovalo pouze s ukazatelem – registrovaná míra nezaměstnanosti.

Registrovaná míra nezaměstnanosti se vypočítá jako podíl registrovaných uchazečů na úřadu práce na ekonomicky aktivní osoby, které zahrnovaly jak zaměstnané, tak nezaměstnané osoby, avšak které byly stále ekonomicky aktivní.

Podíl nezaměstnaných osob naopak zobrazuje podíl nezaměstnaných osob ze všech obyvatel ve věku 15-64 let. Logicky tedy plyne, že tento ukazatel bude vykazovat menší míru nezaměstnanosti než ukazatel registrované míry nezaměstnanosti.

Do této bakalářské práce byl zvolen ukazatel podíl nezaměstnaných. K 31. 12. 2015 byl podíl nezaměstnaných osob v České Republice 6,24 %, v Jihomoravském kraji 7,01 % a v okrese Břeclav 6,46 %. Lze tedy usoudit, že v Mikulově je nezaměstnanost vysoká oproti výše uvedeným územním celkům. Je to zapříčiněno tím, že nezaměstnanost ČR a Jihomoravského kraje je ovlivněna ukazateli velkých měst, například Brna. Ohledně menší míry podílu nezaměstnaných osob okresu Břeclav, zde mnoho ovlivňuje ukazatel samotné město Břeclav, ve kterém se nachází velký zaměstnavatel firma Gumotex, a. s. Avšak je nutno podotknout, že podle ukazatele podílu nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 byla v Mikulově 9,35 %, což znamená, že klesla o 1,49 % (ČSÚ, ©2015). Pokles nezaměstnanosti se dá vysvětlit růstem nových pracovních míst v posledních letech, a to hlavně v průmyslové zóně u firem Gebauer a Griller Kabeltechnik s. r. o., Emerson Climate Technologies ad.

Tabulka 3 Podíl nezaměstnaných osob v Mikulově během let 2015, 2014 a 2011 (ČSÚ, ©2015)

Období	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce		Podíl nezaměstnaných osob (%)		
	celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
31.12.2015	408	396	7,86	7,96	7,76
31.12.2014	483	474	9,35	8,93	9,76
31.12.2011	520	509	9,73	10,35	9,12

Jen pro srovnání, pokud použijeme pro rok 2011 ukazatele míra registrované nezaměstnanosti v Mikulově, tak muži tvoří 12,3% a ženy 12,7% (ČSÚ, ©2015).

5.4 Hospodářství

Mikulov je vinařské město, do kterého jezdí turisté z celé republiky. Navštěvují ho kvůli památkám, dobrému vínu a cyklostezkám poblíž vinohradů. Tato podkapitola popisuje vztah obyvatel města k hospodářství a jeho jednotlivé složky, do kterých se řadí zemědělství, průmysl a služby. Obsahuje popis daných odvětví jak v socialistické době, tak v době postsocialistické. Díky vývinu těchto odvětví se samozřejmě vyvíjelo i samotné město. V socialismu zde vznikalo hodně nových pracovních příležitostí, což na sebe vázalo problém s nedostatkem bydlení, tudíž byly realizovány nové výstavby bytů. Město se spíše soustředilo na výstavbu sídliště a průmyslové zóny. Cílem práce je se naopak zaměřit na centrum neboli historické jádro města a provést návrh katalogu projektů na regeneraci této oblasti.

5.4.1 Zemědělství

Během socialismu bylo v Mikulově právě zemědělství, které dominovalo nad ostatními (JZD, státní statek, školní statek). Obyvatelé pracující v tomto sektoru v padesátých a šedesátých letech 20. století představovali, ohledně ekonomické funkce, nejpočetnější a přitom nejslabší část obyvatelstva (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 241).

Nejenom Mikulov, ale celý mikroregion Mikulovsko patří mezi nejteplejší oblasti České republiky. Je to dáno tím, že leží v nížinách. Není divu, že se zde nachází nejlepší podmínky pro zemědělství, které je zaměřeno na pěstování slunečnice, řepky olejky, ovoce, zeleniny, ale co je pro toto město i region typické je vinná réva, která má v zemědělství největší podíl. Zemědělství hraje důležitou roli hlavně v sezóně, kdy do vinařského města jezdí hlavně turisté. Ty láká historické jádro města, a degustace vín.

V polovině března každého roku se koná na Mikulovském zámku veřejná ochutnávka vín, které se účastní malí i velcí vinaři a udělují se ocenění. Během sezóny také roste počet volných pracovních příležitostí. Vinařské firmy v Mikulově jsou například:

- Vinařství MIKROSVÍN Mikulov a. s.
- Víno Šimák s.r.o.
- Vinařství Turoid

Velikostní kategorie počtu zaměstnanců Vinařství MIKROSVÍN Mikulov a. s. je 100-199 zaměstnanců a Víno Šimák s. r. o. a Vinařství Turoid spadají do kategorie 1 až 5 zaměstnanců (Ministerstvo financí ČR, ©2013).

5.4.2 Průmysl

Během komunistického období představovalo v Mikulově zaměstnání v průmyslu mimo zemědělství druhou alternativu lepšího ekonomického postavení. V tomto období ale oproti ostatním městům průmysl zaostával a tak obyvatelé museli dojíždět do Břeclavi a dalších přilehlých větších měst, což na ně vytvářelo tlak kvůli dojíždění či stěhování (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 241).

Na konci padesátých let působilo v Mikulově řemeslnické družstvo Jihokov, Maloměřické cementárny a vápenice, továrna na kufrы Kazeto a pletářské družstvo Družena. Od šedesátých let 20. století se zvyšoval počet nových provozoven, jako třeba podniku Gala, Strojírny masného průmyslu ad. (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 241).

Město Mikulov disponuje průmyslovou zónou, kde se nachází firmy, které se vyznačují jako nejvýznamnější zaměstnavatelé tohoto města. Patří sem společnosti Gebauer a Griller Kabeltechnik s. r. o., Emerson Climate Technologies, Víno Mikulov, spol. s. r. o. ad. Dalším významným zaměstnavatelem mimo průmyslovou zónu je firma MF Energy, spol. s. r. o. Dle počtu zaměstnanců spadá firma Gebauer a Griller Kabeltechnik s. r. o. do kategorie 1000 až 1499 zaměstnanců, Emerson Climate Technologies 200 až 249 zaměstnanců a MF Energy, spol. s. r. o. 25 až 49 zaměstnanců (Ministerstvo financí ČR, ©2013).

Gebauer a Griller Kabeltechnik s. r. o. je rakouská firma, která se věnuje výrobě kabelů a kabelových svazků. V mikulovské pobočce zaměstnává okolo 500 zaměstnanců, což znamená, že je zde důležitým zaměstnavatelem.

Společnost Emerson Climate Technologies zaměstnává v Mikulovské pobočce kolem 240 zaměstnanců a patří také mezi významné zaměstnavatele. Zaměřuje se na klimatizační a chladírenské systémy a další usměrňovací systémy teploty.

Město Mikulov disponuje městskou hromadnou dopravou, která má zastávku v průmyslové zóně, což je ulehčení pro zaměstnance daných podniků a zlehčuje jim to tak dopravu do zaměstnání.

MF Energy, spol. s r. o. je firma, která se nachází blíže centru města než ostatní již zmíněné firmy. Specializuje se na strojírenský průmysl, konkrétně na výrobu turbínových lopatek. Momentálně poskytuje zaměstnání kolem 40 až 50 zaměstnanců.

Mimo jiné lze nalézt v Mikulově také potravinářský průmysl, do kterého spadají místní pekárny či masny.

5.4.3 Služby

Během socialismu pro sektor služeb nebylo v Mikulově moc místa. Služby, úřady, školství a další nevýrobní podniky byly omezené (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 241).

Mikulov je díky kultuře, svým historickým památkám, které se pojí s historií města, poloze a krajinně vysoce turistické město. Do Mikulova jezdí jak lidé z celé České republiky, tak i ze zahraničí, což je také dáno židovskou historií města. Dalším poutačem pro turisty jsou kulturní akce. Nejnavštěvovanější akce roku je Pálavské vinobraní, kterého se účastní rok od roku čím dál více lidí. Návštěvníky také přitahují cyklostezky, které spojují Mikulov například se Sedlecem a Březí, odkud se dá poté pokračovat do okolí. Služby jsou tedy v Mikulově důležité hlavně kvůli turismu, je zde hojná nabídka hlavně:

- Pohostinství – restaurace, hospody, pivnice, fastfoody, bary
- Ubytovací služby – pensiony, hotely
- Dopravní služby – taxi služby, autobusová doprava, vlaková doprava
- Servisní služby – např. oprava či půjčovna kol, servis pro automobily
- A mnoho dalších

V hotelnictví patří v Mikulově mezi největší a nejlépe hodnocené hotely Hotel Zámeček, který v roce 2016 navštívil i prezident ČR, dále Hotel Galant, Hotel Golf Garni ad.

V Mikulově se nachází dostatečné množství ubytovacích zařízení. I přes to, ale například v době kulturní akce Pálavské vinobraní lze zde na poslední chvíli těžko najít volné ubytování, protože návštěvnost města v těchto dnech je opravdu vysoká.

Pohostinství je v Mikulově důležitou službou i mimo letní turistickou sezónu. Restaurace se nachází v historickém jádru města i v odlehlejších oblastech. Oblíbené jsou zde i pivnice, bary a hospody. Nejlépe hodnocené restaurace v centru města jsou Sojka & spol., Pod Radnicí, nebo restaurace známého kuchaře Marcela Ihnačáka v Boutique Hotel Tanzberg, kde je zároveň i pivnice. Vzhledem k tomu, že je Mikulov vinařské městečko, nachází se v něm mnoho kvalitních vináren a sklepů, kde je možnost ochutnat kvalitní vína z Mikulovska a okolí.

Služby jsou pro Mikulov také hodně zásadní a to hlavně proto, že vytváří mnoho dostupných pracovních míst pro široké spektrum obyvatel a v letní sezóně tvoří krátkodobá pracovní místa až už již ve zmíněném pohostinství či v ubytovacích službách. V letní sezóně tedy není žádný problém sehnat brigádu. Ta začíná většinou na konci dubna, popř. na počátku května a bývá zakončena na konci září, je to ale ovlivněno hlavně počasím.

6 FYZICKÁ PROSTOROVÁ STRUKTURA MĚSTA MIKULOV

Město Mikulov v období komunistické diktatury nepatřilo k městům, kde úplně bylo zdevastováno historické jádro města, ani nedošlo k jeho marginalizaci díky výstavbě sídlišť. Tato situace byla dána několika faktory. Jeden z nich bylo například to, že Mikulov tvoří jedinečný krajinný charakter, který zabránil prostorovému rozšiřování města, a tím byly omezeny průmyslové možnosti, tudíž se tu zachoval velký význam zemědělství. Svou roli také sehrála blízkost železné opony. Dalším faktorem byla nezpůsobilost plánovaného hospodářství správně reagovat na poptávku a to mělo za následek pomalou výstavbu sídlišť v Mikulově, v reakci na strádání bytů v době zvýšeného růstu obyvatel v sedmdesátých letech 20. století. Do konce socialistických šedesátých let se snižovalo množství domů v Mikulově. Bylo to způsobeno úbytkem a výměnou obyvatel, pustnutím města a omezenou výstavbou. Nelze opomenout, že mezi lety 1890 a 1931 byl zaznamenán mírný pokles zalidnění v Mikulově. Další ztráta obyvatel byla postřehnuta v roce 1938, když místní židovská komunita opustila Mikulov kvůli emigraci. Mikulov se prokázal jako vitální. Znakem jeho životaschopnosti je například fakt, že se zachovala velká část historické povahy města naproti ostatním (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 236-237).

Jak už bylo zmíněno, socialistická proměna nebyla tak rychlá a rozsáhlá jako u jiných měst. Naštěstí nedošlo k pustošení vnitřního jádra města kolem zámku. Udržela se také většina dominant Mikulova. Je výhodou, že výstavba nových sídlišť v období socialismu byla oddělena poměrně velkou vzdáleností od historického jádra a tak neoslabovala jeho historické panorama města. Nejvíce se v Mikulově bouraly domy během padesátých a šedesátých let 20. století (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 261-262).

V Mikulově, z hlediska fyzické prostorové struktury města po roce 1989, došlo k výraznému poklesu výstavby panelového sídliště a až do dnešní doby pokračuje výstavba moderních bytů a domů a regenerace s revitalizací starých objektů. Jako příklad lze uvést areál starých kasáren, který byl přeměněn na nové a moderní byty. Také vzhledem k novým společenským podmínkám bylo na vzestupu podnikání v různých odvětvích, např. v obchodu a službách, takže nastal vzestup komerčních prostor.

Mikulov lze rozčlenit do několika zón, které se vyznačují specifickou fyzickou prostorovou strukturou.

6.1 Městské centrum a historické jádro města

V případě města Mikulova se městské centrum shoduje s historickým jádrem města. Tato zóna zahrnuje historické náměstí, zámek, Dietrichštejnskou hrobku a další historické památky. Dalo by se říci, že je ohraničena ulicemi Alfonse Muchy, Husovou, Brněnskou, Českou, Vrchlického, Svobody a Kapucínskou. V této části města se nachází památky a historické domy, které jsou častým cílem turistů.

Na pomezí městského centra a zóny vnitřního města se nachází židovská čtvrť. Patří sem Husova ulice, kde se vyskytují staré židovské domy – např. dům na Husově 30, 32 a 48. Na Husově ulici se dále nalézá zrekonstruovaná Horní Synagoga, která je kulturní památkou. Židovský dům je i na následné ulici Brněnské. K židovské čtvrti také patřila márnice a židovský hřbitov, který se řadí spíše už do zóny blízkého okolí centra.

6.2 Zóna vnitřního města

Do této části je zahrnuto okolí městského centra a historického jádra. Nachází se zde ulice většinou už bez historických domů, s menšími obchody, školami ad. Domy v dané lokalitě se také liší tím, že k nim patří poměrně rozsáhlé zahrady – hlavně pod Svatým Kopečkem. Na pomezí zóny vnitřního města a sídliště se nachází fotbalové hřiště, které je využíváno místním fotbalovým klubem FC Pálava Mikulov. Zóna vnitřního města se vyznačuje snadnou dostupností služeb.

6.3 Sídlíště

Sídlíště se nachází v jihozápadní části města a tvoří ho hlavně panelová výstavba. V posledních letech se tyto panelové domy začaly „zkrášlovat“ pomocí nových oken, zateplením, balkónů či nových barevných fasád. Pomocí této regenerace panelových domů se sídlíště odprošťuje od klasické socialistické panelové výstavby. V postsocialistickém období se zde začal vytvářet i prostor pro menší obchody, školu a služby. Také se zde nachází velké obchody jako je Tesco, Billa a Lidl.

6.4 Periferní zóna

Tato zóna zahrnuje okrajovou část města. Patří sem například ulice Mušlov, která je oddělena od Mikulova alejí, ale stále patří k městu. Převládá tu spíše počet rodinných domů, ale můžeme zde najít i penziony. Dále se mezi periferní oblasti řadí zatopený lom u Mariánského Mlýna, kde se nachází pouze pár obytných domů. Svatý Kopeček spolu

s Křížovou cestou tvoří dominantu města, také se nachází v periferní oblasti města ve formě veřejné zeleně a veřejného prostranství a je často navštěvována turisty. Mezi speciální oblasti periferní zóny patří průmyslová a zemědělská oblast, které také leží v periférii města a každá má svůj speciální význam.

6.4.1 Zemědělské oblasti

Zemědělské oblasti Mikulova tvoří jeho důležitou část, a to hlavně kvůli vinařství. Město Mikulov je pokryto a obklopeno vinohrady místních vinařů. Nachází kolem Svatého Kopečku, kudy vede cesta vhodná pro cyklistické výlety s výhledem na Pálavu, což přitahuje cyklisty a turisty i ze zahraničí.

6.4.2 Průmyslová zóna

Průmyslová lokalita leží v jihozápadní části města za zónou sídliště a začala vznikat v sedmdesátých letech 20. století (Miroslav Svoboda a kol., 2013, s. 263). Začíná ulicí nádražní, kde se nachází Mikulovské nádraží. Dále se v průmyslové zóně nachází zaměstnavatelé, jako jsou již zmínění Gebauer a Griller Kabeltechnik s. r. o., BOSCH GROUP či Emerson Climate Technologies. Tato zóna disponuje hlavně budovami, které slouží pro komerční účely a je skoro neobydlená. Po městě se dá dopravovat městskou hromadnou dopravou, která jezdí i v pozdějších hodinách také do průmyslové zóny. Tvoří to tedy výhodu pro zaměstnance, kteří bydlí ve velké vzdálenosti od průmyslové zóny nebo se potřebují dopravit na jinou autobusovou zastávku kvůli jinému spoji.

7 FUNKČNÍ PROSTOROVÁ STRUKTURA MĚSTA MIKULOVA

Po revoluci Mikulov mohl znovu pokračovat svými tradicemi, kulturou a společenskými aktivitami, což směřovalo mimo jiné k většímu využívání veřejného prostranství pro kulturní akce. Město se začalo intenzivně věnovat podpoře podnikání, což provázal nárůst poptávky po komerčních prostorech. Začalo se silně zajímat o regeneraci historických památek a budov. Příkladem je zámecký park, který byl v posledních letech regenerován a město o něj pečuje. Procházka v parku, či pouhé posezení občanům slouží jako oddechové místo a městu jako lákadlo pro turisty. Regenerace a revitalizace městského centra a celého města trvá do dnes. Dalším příkladem je Lormovo náměstí, které bylo vybudováno v roce 2012 na přelomu ulice Husova a Brněnská, a tvoří tak odpočinkové a relaxační prostředí. Změna funkce prostoru po revoluci se také dotkla průmyslového závodu Gala. Přestavba této rozsáhlé budovy nedaleko centra započala roku 2009 a dnes se zde nachází čtyřhvězdičkový Hotel Galant.

Jádro města Mikulova je především v sezóně vábidlem pro turisty a z toho plyne, že se zde koncentruje řada podnikatelských činností. Toto centrum disponuje nejen řadou obchodů, restaurací, rychlým občerstvením, ale také poštou, městským úřadem, knihovnou, pořádají se zde kulturní a zábavní akce a do roku 2015 zde probíhaly trhy (v roce 2016 vznikla myšlenka tyto trhy přesunout na ulici Alfonse Muchy do prostor „Staré pošty“). Městské centrum slouží také jako „tvář města“. To znamená, že bývá na veřejných fotografiích vyfocená dominanta celého města a historické památky v centru (Zámek, Dietrichštejská hrobka apod.). Srdcem historického jádra je Náměstí, na kterém se rozkládá pěší zóna, kterou lidé často využívají i jako odpočinkovou zónu. Mezi další funkce této části patří funkce pracovní a obslužná. Tyto dvě funkce se týkají hlavně sezóny, kdy je zde vysoká nabídka práce a brigád. V tomto období plní centrum hlavně funkci poskytování služeb v pohostinství a ubytovací služby.

Blízké prostředí kolem historického centra je většinou využíváno k provozování menších a zaměřených obchodů, penzionů, hotelů ale má funkci také obytnou a vzdělávací. Nachází se zde rodinné domy a bytová výstavba. V tomto úseku se nalézají penziony a hotely, které představují funkci pracovní a ubytovací. Zde je ubytování samozřejmě pro zákazníky levnější než v městském centru. V jižní části města leží sportovní hala s posilovnou.

Sídliště představuje především funkci obytnou. Na rozdíl od předchozích zón není terčem turismu a ani se zde nenachází velké množství relaxačních míst jako v centru města a zóně

vnitřního města. Sídliště v Mikulově bylo postaveno podle socialistických norem. V posledních letech se zde začaly podnikat transformace ke zpříjemnění prostředí. Příkladem je dětské hřiště na ulici 28. října u supermarketu Tesco, které bylo opraveno a revitalizováno, a tvoří tak příjemnější a odpočinkové prostředí pro rodiny s dětma. V těsné blízkosti sídliště - na ulici Hraničářů, se nachází základní škola, která má funkci vzdělávací. Dnes většina bytů z dob socialismu na sídlišti patří k těm méně atraktivní, než byty, které se nachází u městského centra a vnitřní části města.

Okrajovou, neboli periferní zónu města dělíme dle funkcí na dva druhy. Prvním druhem je zóna, která je využívána na zemědělství, resp. k pěstování vinné révy a dalších zemědělských plodin. Nemá funkci obytnou, ale pracovní. Ve vinohradech jsou většinou zaměstnáváni lidé v důchodu nebo ve středním věku bez vyššího vzdělání. Nabízí se zde ale také možnost brigád, např. vázání vinohradu nebo stříhání hroznů při sklizni.

Průmyslová zóna také plní funkci pracovní. Ve zmíněných firmách zde naleznou zaměstnání jak lidé bez vysokého či maturitního vzdělání v provozu, tak naopak občané s vysokým vzděláním ve vedoucích pozicích.

Obrázek 4 Funkční prostorová struktura města Mikulova (vlastní zpracování)

8 SWOT ANALÝZA MĚSTA MIKULOVA SE ZAMĚŘENÍM NA MĚSTSKÉ CENTRUM

Prezentovaná SWOT analýza vychází z vypořádaného, faktického a každodenního stavu městského centra města Mikulova. Předchází návrhu katalogu projektů pro regeneraci městského centra, který z ní bude vycházet. Princip je založen na určení silných a slabých stránek, které tvoří vnitřní ovlivnitelné faktory, a příležitostí a hrozeb, které tvoří vnější neovlivnitelné faktory.

SILNÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Historické centrum města je městskou památkou rezervací, což funguje jako poutač a cíl turistů. S titulem MPR se pojí také speciální péče o historické centrum.
<ul style="list-style-type: none"> Dalším lákadlem pro turismus je historické náměstí, kde se často odehrávají kulturní akce, koncerty, festivaly ad.
<ul style="list-style-type: none"> Za silnou stránku centra je považováno mnoho odpočinkových zón v centru.
<ul style="list-style-type: none"> Vysoká koncentrace služeb jak pro místní obyvatele (malé zaměřené obchody, větší prodejny s potravinami, restaurace), tak pro turisty (info centrum, ubytovací zařízení vyšší třídy, penziony).
<ul style="list-style-type: none"> Židovská obec navštěvována židovskou komunitou.
<ul style="list-style-type: none"> Centrum je odděleno dostatečnou vzdáleností od průmyslové zóny, takže nekонтastuje s historickým jádrem.
<ul style="list-style-type: none"> Většina centra je pokryta kamerovým systémem, který má na starosti bezpečnost obyvatel a jejich majetku.
<ul style="list-style-type: none"> Město se nachází v CHKO Pálava.
<ul style="list-style-type: none"> Silnou stránkou městského centra je bohatost na kulturní památky.
<ul style="list-style-type: none"> Pokles nezaměstnanosti během sezóny, kdy restaurace a další podniky potřebují pomocnou pracovní sílu.
<ul style="list-style-type: none"> Mnohaletá tradice vinařství a kvalitní vinárny v centru.

<ul style="list-style-type: none">• Informační tabule se zvukovým záznamem.
<ul style="list-style-type: none">• Dobrá image města, která je známá v ČR i v zahraničí (kořeny židovství).
<ul style="list-style-type: none">• Nově vzniklé centrum volnočasových aktivit.

SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• Málo zeleně a péče o zeleň na náměstí, která by mohla sloužit i k úkrytu před letním ostrým slunečním svitem.
<ul style="list-style-type: none">• V průběhu velkých kulturních akcí, jako např. Pálavského vinobraní, město nezvládá nával turistů, co se týče parkovacích míst, ubytovacích zařízení (i když je jich v Mikulově hodně, na tento termín si musí turisté dělat rezervace dlouho dopředu) a sociálních zařízení.
<ul style="list-style-type: none">• Málo neplacených parkovacích míst se dá považovat za silnou i slabou stránku. Pro obyvatele a turisty je to slabá stránka, naopak pro město představují placená parkoviště příjmy.
<ul style="list-style-type: none">• Parkování a řada výjimek pro pěší zónu na náměstí – příliš ruchu a ubírá to na vizuální stránce lokality.
<ul style="list-style-type: none">• Vysoké ceny nemovitostí a nájmu jak v centru města, tak v celém městě.
<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek pracovních příležitostí pro absolventy vysokých škol.
<ul style="list-style-type: none">• Nedostatečná nabídka čerstvé zeleniny a ovoce.
<ul style="list-style-type: none">• Strádání odpadkových košů, které se projevuje hlavně během Pálavského vinobraní.
<ul style="list-style-type: none">• Schází multifunkční centrum.
<ul style="list-style-type: none">• S městskou památkovou rezervací se také pojí komplikace s její správou (nekompromisní předpisy).

<ul style="list-style-type: none">• Mnoho jednosměrných ulic nejen v centru, ale v celém městě. Pro místní obyvatele to není problém, ale neznalým návštěvníkům to často dělá velké potíže.
<ul style="list-style-type: none">• Služby v centru města jsou orientovány spíše na turisty, než na místní obyvatele.

PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Dotace (stát, kraj, EU...).
<ul style="list-style-type: none">• Zesilující nároky na bydlení.
<ul style="list-style-type: none">• Možnost spolupráce s partnerskými městy (Slovensko, Izrael, Polsko, Rakousko, Česká republika).
<ul style="list-style-type: none">• Atraktivita města kvůli památkám, službám i cyklostezkám.
<ul style="list-style-type: none">• Vybudování nových parkovacích míst a osvobodit tak městské centrum od automobilové dopravy.
<ul style="list-style-type: none">• Zpřísnit pěší zónu na náměstí a přesun parkovacích míst z pěší zóny do blízkých lokalit.
<ul style="list-style-type: none">• Město má k dispozici amfiteátr, který by se dal častěji využívat ke kulturním i sportovním akcím, při kterých by město mohlo spolupracovat se školami.
<ul style="list-style-type: none">• Město má výhodnou polohu vzhledem k tomu, že je u hranic s Rakouskem (příviv zahraničních návštěvníků města).
<ul style="list-style-type: none">• Snaha o vytvoření lepších a výhodných podmínek pro podnikatele.
<ul style="list-style-type: none">• Zařídit více odpadkových košů v centru a kolem centra města se sáčky na psí výkaly.
<ul style="list-style-type: none">• Kvalitní údržba zeleně.

- Více informovat občany o vykácení zeleně, aby nevznikaly špatné dojmy, že město kácí zdravé stromy apod.

HROZBY

- Nekvalitní služby v centru města, by se měly nahradit kvalitnějšími.
- Hrozba odchodu velkých zaměstnavatelů – razantně by stoupla nezaměstnanost.
- Konkurence okolních měst – odliv turistů.
- Stárnutí obyvatelstva.
- Ztráta „klidného“ náměstí díky průjezdu automobilů s povolením a parkoviště.
- Špatný výběr při zadávání veřejných zakázek (např. kruhové objezdy) – hrozba i při aplikaci na městské centrum.
- Nízká atraktivita městského centra bez zeleně a nedostatečné péče o ní.
- Negativní reakce na kácení a nové výsadby zeleně ze strany obyvatelstva kvůli špatné informovanosti.
- Hrozba nevyužití a chátrání historických budov v centru města.

9 NÁVRH KATALOGU PROJEKTŮ PRO REGENERACI MĚSTSKÉHO CENTRA MĚSTA MIKULOVA

V městském centru města Mikulova se rozkládá historické jádro, památky, bytové a rodinné domy, občanské vybavení, zeleň a komunikace. Na historickém náměstí se konají kulturní akce, konaly se zde trhy a střetává se tu nabídka s poptávkou po zboží a službách. V centru se nachází městský úřad, pošta, obchody, pohostinská zařízení ad. Mikulov je město, které je navštěvováno turisty z celé České republiky, i zahraničí. Není však jedinou prioritou profitovat z turismu, ale také se věnovat občanům města.

9.1 Cíle projektů

Hlavními cíli projektů na regeneraci městského centra města Mikulova je zlepšení využití opuštěné budovy bývalé hasičské zbrojnice, zregenerovat město vizuálně a snížit a zároveň předejít nežádoucím vlivům z hlediska dopravy. Co se týče historického centra města Mikulova, tak nelze přímo tvrdit, že by během socialismu prošlo vysokým znehodnocením. Vzhledem k tomu, že je Mikulov turistické a historické město, dbá se na jeho vizuální stránku. Přesto od roku 1989 až do dnes prošel Mikulov včetně centra změnami a některé části úplně proměnily svou podobu.

Nedá se tedy říci, že by se městské centrum dnes potýkalo s hlubokými problémy, z hlediska postsocialistického profilu, ale je tu řada příležitostí, ale i hrozeb, kterým se musí předcházet. Konkrétním cílem je tedy regenerace zeleně, která je v Mikulově už dlouhodobým problémem. S regenerací zeleně rovněž souvisí její údržba. Tyto kroky povedou ke zkvalitnění městského prostředí.

Zároveň je cílem projektů zamezení chátrání a nevyužívání budovy bývalé hasičské zbrojnice. Nejenom že je cílem předejít tomuto nežádoucímu jevu, ale město z dosažení tohoto záměru může přijít také k výnosům, které může vložit znovu do financování rozvoje města.

Dalším cílem je zabránit znečištění centra města prostřednictvím zpřísnění dopravy a odklonit parkovací místa mimo historickou část, což povede ke zlepšení vizuální stránky města, zamezení znečišťování ovzduší ad.

Každý z projektů zahrnuje počáteční investici, která počítá s návratností buď v podobě budoucích výnosů z projektů, nebo ve zlepšení image města. Celkově lze určit hlavní priority projektů jako:

- Priorita 1: Regenerace městského centra Mikulova a zaopatření před nepříznivými vlivy dopravy, nedostatku zeleně a chátrání budov.
- Priorita 2: Vytvořit atraktivní podmínky v lokalitě
- Priorita 3: Kvalitní údržba městského centra a vytvářet jeho dobrou image, která se odráží ve jménu celého města.
- Priorita 4: Rozvoj multifunkčnosti centra a využít nevyužívané objekty.

9.2 Cílové skupiny

- **Cílové skupiny projektu na regeneraci zeleně**
 - Obyvatelé města mají možnost sami se zapojit do projektu svým hlasováním. Projekt zvýší atraktivitu města pro obyvatele. Zeleň má funkci ekologickou, sociální a ekonomickou. Obyvatelé a samo město by měli mít zájem udržovat a nevytlačovat zeď z centra.
 - Turisté – Vzhledem k tomu, že je město Mikulov závislé na příjmech z turismu, musí si udržovat atraktivitu a dobrou image. Kvalitní prostředí a dostatek zeleně je přitažlivé nejen pro místní obyvatele, ale také pro turisty.
- **Cílové skupiny projektu na regeneraci budovy na multifunkční centrum**
 - Vzhledem k tomu, že centrum má být multifunkční, bude navazovat na všechny věkové skupiny a všechny kategorie lidí. Farmářské či vinařské trhy a přehlídky budou orientovány jak na vinaře, tak na obyvatelstvo a turisty, stejně jako kulturní akce, charitativní akce (orientovány i na osoby se zdravotním postižením), prostory pro kurzy (zájmové skupiny) ad.
- **Cílové skupiny projektu na odklon parkovacích míst a zpřísnění pěší zóny**
 - Návrh projektu je zaměřen na osvobození náměstí od nežádoucích vlivů automobilové dopravy. Tím se stane centrum města atraktivnější pro obyvatele a návštěvníky, kteří tvoří cílovou skupinu projektu. Údržba náměstí a zproštění ho od hluku a znečištění má kladný vliv na vizuální stránku, životní prostředí a fyzický a psychický stav lidí.

9.3 Podklady pro projekty

- Strategický plán rozvoje města
 - Profil města
 - Strategický plán rozvoje města Mikulov 2013-2026

- Akční plán města Mikulov 2015-2018
- Územní plán města Mikulova
- Zákony a vyhlášky
 - Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu
 - Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
 - Vyhláška č.1/2006, o závazných částech územního plánu sídelního útvaru Mikulov
- Podklady z terénního šetření
 - Průzkum na základě anonymní ankety z roku 2013 „Jak se žije v Mikulově“

9.4 Výzkum reálnosti

Co se týče projektu pro regeneraci zeleně, neočekává se, že by se mezi obyvateli, turisty či podnikateli vytvářely negativní ohlasy vůči návrhu, pokud budou splněny podmínky uvedené v popisu projektu. Město musí klást důraz na kvalitní zpracování projektu, správný výběr dřevin odborníkem, informovat obyvatele a pečovat o výslednou zregenerovanou zeleň.

U multifunkčního centra se dají očekávat rozpory mezi obyvateli a podnikateli, protože využití bývalé hasičské zbrojnice představuje mezi nimi dlouhodobé diskuzní téma. V roce 2014 proběhlo referendum, které mělo rozhodnout, zda bude budova využita jako tržiště. Referendum však bylo prohlášeno jako neplatné kvůli nízké účasti voličů. V projektu hraje důležitou roli informovanost obyvatel, zpracování kvalitního projektu k sanaci budovy, uplatnění budovy, vytvoření jejího řádu a péče.

U projektu k ozdravení pěší zóny od automobilové dopravy lze očekávat nepříznivé reakce ze strany obyvatel bydlících na náměstí, avšak tato situace se vyřeší parkovacími kartami, které každý občan dostane od města a bude moct na ně parkovat na parkovištích ležící mimo pěší zónu, které se liší od původních parkovacích míst jen o pár desítek metrů. Také zde hraje významnou roli informovanost obyvatel a objasnění, jaký přínos bude mít projekt pro historické náměstí. Podnikům sice bude omezen vjezd podle času, tento systém však funguje i v jiných městech (např. v Brně). Většinou se dá domluvit o dodavatele časové rozmezí, ve kterém si přejí přivést zboží, tím bude problém s časovým omezením vyřešen.

9.4.1 Marketingová strategie

Cílem marketingového plánu je rozšířit nabídku služeb a kulturního vyžití pro obyvatele, podnikatele a turisty prostřednictvím multifunkčního centra. Multifunkční centrum se zaměřuje na všechny věkové kategorie – děti, mladistvé, dospělé, v důchodovém věku. Program je také orientován na všechny druhy skupin - rodiny s dětma, důchodce, vinaře ad. Město bude pomocí multifunkčního centra reagovat svižně na poptávku po kulturních akcích, trzích a dalších činnostech uskutečňující tento objekt. Cílem je tedy regenerace historické budovy a společenského života ve městě. Tento krok povede i ke zlepšení jeho image.

Ke zvýšení atraktivity města také přispěje projekt na regeneraci zeleně a omezené dopravy na náměstí v centru. Dostatek kvalitní zeleně a omezení dopravy v pěší zóně působí kladně na psychiku člověka a životní prostředí, což vede ke spokojenosti lidí.

Informace o projektech budou uveřejněny na oficiálních webových stránkách města Mikulova, na oficiálním profilu města na sociální síti Facebook a ve skupinách na sociálních sítích místních občanů, kde se budou moci vyjádřit, popřípadě klást své dotazy. Hlasování o druhu veřejné zeleně bude umožněno pouze na oficiálních webových stránkách města, avšak občané budou skrz sociální sítě a prostřednictvím Zpravodaje města Mikulova informováni o jeho průběhu.

9.5 Popis projektů

Popis katalogu projektů zahrnuje podrobnou charakteristiku každého návrhu, jejich předpokládaný průběh, proč budou návrhy realizovány a jaké přínosy plynou městu, obyvatelům a návštěvníkům Mikulova. Projekty jsou zaměřeny na zeleň, nevyužívané historické budovy a dopravu v centru města. Zeleň a doprava v pěší zóně se vztahují k historickému náměstí. Regenerace budovy bývalé hasičské zbrojnice se týká ulice Svobody, na které se nachází.

9.5.1 Návrh projektu pro regeneraci veřejné zeleně na náměstí

Projekt se vztahuje na regeneraci veřejné zeleně. Zeleň je důležitá jak z pohledu estetického, tak ekologického. Do projektu spadá nová výsadba stromů podél chodníků na náměstí. Stromy by měly uplatnění v létě také jako prostředek stínu. V letních měsících přesahují teploty i 34 °C a lidé zde momentálně nemají moc možností, kam by se před ostrým slunečním svitem ukryli. Nehledě na to, že prostředí s veřejnou zelení má příznivý vliv na

lidskou psychiku a životní prostředí. S tímto projektem je ale úzce spjatá také péče o zeleň, která nesmí být zanedbaná pro správný účinek projektu. Další hrozbou jsou neodborné zásahy do městské zeleně. Základem tedy je:

- Kvalitní zpracování projektu
- Odborná realizace projektu
- Kvalitní údržba

Kvalitní zpracování projektu jistě zahrnuje volbu vhodných stromů. Pro náměstí je náležité vysázení stromů menšího vzrůstu a kulovitou korunou. Projekt je zaměřen na výsadbu kolem chodníků, které nejsou široké a právě proto se sem hodí tento typ veřejné zeleně. Příhodným druhem může být Svítel latnatý. Do projektu je vhodné zahrnout stromy atraktivní v každém ročním období. Co se ale týče druhu stromů, bude poskytnuta možnost volby občanům formou ankety na oficiálních webových stránkách města Mikulova. Odborný specialista navrhne dle požadavků nejvhodnějších 7 dřevin a lidé sami rozhodnou svou volbou. Tento přístup je vhodný hlavně proto, že se obyvatelům města dostane možnost ovlivnitelnosti a pocit, že město stojí o jejich názor.

Dalším důležitým bodem je informovanost obyvatel. Pokud nejsou občané dostatečně informováni, může dojít k nesrovnalostem. Na sociálních sítích se hlavně v minulém roce projevovali obyvatelé s pocitem neobjektivním zacházením s dřevinami. Kácení na pohled zdravých stromů tedy vyústilo v jejich negativní reakce, protože nebyli dostatečně obeznámeni, proč se tato zeleň odstraňuje. K informování opět využijeme webové stránky města.

Obrázek 5 Fotografie náměstí bez zamýšlené veřejné zeleně (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)

Pro představu jsou zde uvedeny 2 staré pohlednice. Na pohlednicích lze vidět, že stromy podél chodníků se tu v minulých letech vyskytovaly a opticky náměstí vyzařovalo pozitivněji, než dnes bez těchto dřevin.

Obrázek 6 Pohlednice městského úřadu na náměstí (Jiří Prokeš, 2015)

Obrázek 7 Pohlednice jižní části náměstí města Mikulova (Jiří Prokeš, 2015)

K regeneraci městského centra je zapotřebí mít k dispozici prostředky, které může město na dané projekty vynaložit. Finančními prostředky je nutné zařídit realizaci projektu a marketingové operace. K financování regenerace zeleně v rámci programového období 2014-2020 může město potenciálně využít:

- Evropský fond pro regionální rozvoj – mimo jiné podporuje také výsadbu regenerační zeleně
- Operační program „Životní prostředí“

Předpokládané náklady na projekt zahrnují cenu stromů (cca 5400 Kč/strom), cenu ohrazení stromů, práci na veřejné zeleni (cca 55 Kč/ strom), náklady na odborníka, náklady na údržbu zeleně a popř. odstranění nevhodných dřevin (cca 100 Kč/m²).

9.5.2 Návrh projektu pro využití staré hasičské zbrojnice jako multifunkční centrum

V roce 2012 začala výstavba nové hasičské zbrojnice v jižní části města a stará hasičská zbrojnice je do roku 2013 nevyužívána. Radní ani obyvatelé se nemohou shodnout na tom, jak historickou budovu využít a pečovat o ni. Situaci nevyřešilo ani referendum díky nízké účasti voličů v roce 2014. Hlasovalo se, jestli bude budova používána na farmářské trhy.

Návrh projektu představuje využití staré hasičské zbrojnice jako multifunkční centrum. To znamená centrum, které nezastává pouze jednu činnost, ale více funkcí. Mohou se zde konat kulturní akce, již zmíněné farmářské trhy, charitativní akce, výstavy, přehlídky vín, prostory pro kurzy, přednášky, plesy, soutěže ad. Kulturní akce konány na náměstí budou mít rezervu v případě špatného počasí. Tuto funkci sice splňuje městské kino, ale to nemá nejvhodnější prostory pro velké koncerty apod., což multifunkční centrum splňovat bude.

Obrázek 8 *Budova bývalé hasičské zbrojnice*
(vlastní zpracování, 28. 4. 2016)

S projektem opět souvisí údržba budovy, která se nesmí zanedbat. Dalším bodem je vytvoření řádu, podle kterého se akce budou konat. Naopak od regenerace zeleně se do rozhodování o tomto návrhu nebude angažovat obyvatelstvo v podobě referenda, protože se v minulosti tento přístup neosvědčil. Rozhodovat bude samo město, jestli zde tohle centrum vybudovat či nikoliv. Projekt bude přínosem, protože žádné multifunkční centrum ve městě není a zvláště, když se tato budova nachází přímo v centru na atraktivním místě.

Budova se bude dát pronajmout i soukromým osobám, které ji budou moct využívat na oslavy či soukromé akce. S tím je ale spjat přísný řád, kterým se pronajímatelé musí řídit, aby nedošlo k ničení a znehodnocování budovy. Tato služba pro město znamená další výnosy, které opět může investovat do jeho rozvoje.

Multifunkční centrum bude disponovat zodpovědnou osobou – správcem, kterým se bude o budovu staré hasičské zbrojnice starat a být nápomocný při konání akcí. Mezi vlastnosti správce by měly patřit – zručnost, soběstačnost, schopnost organizace a přehlednost. Pracovní ohodnocení bude hradit město v předběžné výši 17 500 Kč/ měsíc.

K financování projektu v rámci programového období 2014-2020 může město potenciálně využít:

- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Integrovaný regionální operační program

A v rámci dotačního programu Ministerstva kultury ČR může využít:

- Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón

Předpokládané náklady na projekt zahrnují náklady na podrobný návrh projektu, sanaci a přestavbu budovy v multifunkční centrum, náklady na správce budovy a ostatní zaměstnance a náklady na údržbu.

9.5.3 Návrh projektu pro odklon parkovacích míst a zpřísnění pěší zóny

V srdci centra města Mikulova se nachází historické náměstí. Vyskytují se tu historické památky a domy, které jsou navštěvovány turisty. Této lokalitě sice přísluší pěší zóna, ale město Mikulov udělilo výjimku projíždění a parkování firmám a obyvatelům bydlícím právě v pěší zóně a služebním vozidlům města. V případě pěší zóny jsou ale obyvatelé díky výjimkám svědky každodenního velkého dopravního ruchu (na pěší zónu) v centru na náměstí.

Návrh projektu je tedy orientován na přísnější omezení dopravy, parkování a větší sřežení automobilů bez povolení v oblasti pěší zóny na náměstí. Parkovací místa pro bydlící obyvatele a sídlící firmy v severní části náměstí se nahradí parkovacími místy v bezprostřední blízkosti u Dietrichsteinské hrobky, kde je vymezeno placené parkoviště. Jižní část náměstí by naopak využívala placené parkoviště na pomezí konce náměstí a začátku ulice Alfonse Muchy. Další možností parkování pro jižní část je opět placené parkoviště na ulici Svobody. Obyvatelé lokality, na kterou se návrh vztahuje, dostanou parkovací karty, díky kterým nebudou platit parkovné vztahující se na náhradní parkovací místa. Na každém parkovišti budou rezervována tato parkovací místa právě pro obyvatele bydlící v pěší zóně, protože zvláště v sezóně by bylo těžké bez této rezervace na parkovištích najít volné místo. Co se týče osob zdravotně postižených, ty mají právo využívat parkovací místo v pěší zóně nadále.

Obrázek 9 *Fotografie parkovacích míst v jižní části náměstí (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)*

Obrázek 10 *Fotografie parkovacích míst v severní části náměstí (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)*

Projekt ale nemůže být tak striktní k podnikům sídlícím v této oblasti. Nachází se zde restaurační zařízení, pro které by bylo zvláště obtížné skládat zboží na vymezených parkovištích. Těm bude nadále povolen vjezd do pěší zóny za tímto stanoveným účelem, ale pouze na určenou dobu, která činí pro všechny služební podniky od 5:00 do 8:00, poté od 11:30 do 12:00 a večer od 20:00 do 23:00. Tím se městské náměstí osvobodí od automobilové dopravy během hodin, kdy je v pěší zóně největší koncentrace lidí.

Pro město bude tento projekt přínosem v následujících oblastech:

- Čistota ovzduší
- Méně hluku
- Šetrnost k životnímu prostředí
- Snížené riziko nehod
- Vizuální a klidový přínos

U hlídání pěší zóny před řidiči, kteří nemají oprávnění, se nedá říci, že by městská policie tento prostor málo hlídala. Než na turisty by se měla městská hlídka zaměřit na místní obyvatele města, kteří tento prostor znají a moc dobře si jsou vědomi, že se nachází v pěší zóně a stejně tudy jezdí i bez povolení. V těchto případech navrhuji zpřísnění sankcí. Naopak se ve městě nachází spousta jednosměrek, a když je někdo v Mikulově poprvé, těžko se zde orientuje. V těchto případech by neměla být městská policie tak striktní, protože by to mohlo vést k frustraci turistů a mohlo by to mít neblahý vliv na návštěvnost města.

K financování projektu v rámci programového období 2014-2020 může město potenciálně využít:

- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Operační program „Doprava“

Předpokládané náklady na projekt zahrnují náklady na kvalitní zpracování parkovacích karet schopnou firmou a na vymezení rezervovaných parkovacích míst. Tento projekt je z hlediska výdajů nejméně náročný.

9.6 Přínos projektů

V Mikulově se nachází historické památky, město je významné svou přírodou a světově uznávaným vínem. Co se týče přínosu ekonomického, město je závislé na turismu a díky regeneraci centra stoupne v očích návštěvníků jak tuzemských, tak zahraničních.

V rámci programového období 2014-2020 město zažádá o financování z programů, které umožní reálnost projektů a jeho rozvoj. Mikulov má v okolí značnou konkurenci. Těmito projekty si Mikulov zesílí jeho konkurenceschopnost z hlediska turismu.

Pro místní obyvatele budou projekty znamenat psychický přínos, zlepšení kulturního vyžití, zkvalitnění prostředí, rozvoj společenského života ad. Město nenechá chátrat historickou budovu v centru a zároveň vytvoří multifunkční zázemí pro kulturní a společenské akce. Také kvalitní prostředí centra města znamená pro podniky zaměřené na turismus, pohostinství, ubytovací služby ad., výnosy nejen v turistické sezóně.

9.7 Propagace projektů

Propagace projektů patří mezi důležité složky jejich realizace. Cílem je oslovit co nejširší veřejnost. Cílové skupiny si vytvoří vztah nejen k projektům, ale také k městu samotnému. Kromě následně uvedených forem propagace může město využít k této činnosti také zveřejnění strategického plánu či akčního plánu města.

- **Propagace projektu pro regeneraci zeleně**
 - Propagační činnost bude plnit samo město na svých webových stránkách či sociální síti.
 - Informační centrum v centru města bude tuto úlohu také realizovat, aby možnost informování měli i lidé bez přístupu k internetu.
 - Jako propagační nástroj lze použít i Zpravodaj města Mikulova.
- **Propagace multifunkčního centra**
 - Propagaci bude opět plnit místní informační centrum a město využije své webové stránky a sociální síť.
 - Multifunkční centrum nabízí možnost programu pro všechny věkové kategorie, tudíž spadá v úvahu propagace formou propagačních materiálů, skrz Zpravodaj města Mikulova, informování ve školách, klubu seniorů či v charitativních organizacích na úrovni lokální i regionální.
 - Propagaci u místních podnikatelů lze zajistit zasláním propagačních materiálů či pouhým oslovením.
- **Propagace regenerované pěší zóny na náměstí**
 - V tomto případě je důležité vyzdvihnout naše historické centrum města a poukázat na to, že jej město osvobodilo od automobilové zátěže, která přitěžovala nejen životnímu prostředí, ale i vizuální stránce náměstí.

- Zde připadá v úvahu internetová propagace, propagace formou informačního centra města a opět pomocí Zpravodaje města Mikulova.

9.8 Analýza rizikovosti

Regenerace městského centra města Mikulova se pojí s riziky, které mohou nastat při realizaci projektů. První riziko je špatně zvolený odborník, který se podílí na projektech (např. odborník na sanaci budovy) nebo špatné udržování projektů (špatná údržba zeleně).

Další hrozbu představuje špatná informovanost obyvatelstva, kdy může docházet k omylům a následně neochotě se přizpůsobit. Tento případ se může týkat např. omezení dopravy v pěší zóně. Při špatném podání nebo úplném nevysvětlení důvodu a účinku omezení dopravy mohou mít obyvatelé žijící v této část pocit ukřivděnosti či nespravedlnosti. V tomto případě je hrozbou i nekvalitní zpracování parkovacích karet, které musí být předáno odborné firmě.

Je důležité rizika kvalifikovat s předstihem a snažit se je vyloučit z projektů. To se dá uskutečnit příloženým návrhem eliminování rizik k návrhu každého projektu z katalogu. Obecné návrhy k eliminování rizik jsou následující:

- Zajištění financování projektů z programového období 2014-2020, popř. z jiných možných dotačních programů.
- Splnění závazných podmínek, které plynou z dotací.
- Zahrnutí projektů do Strategického plánu a do Akčního plánu města Mikulova.
- Veřejná publikace projektů, která mimo jiné obsahuje i budoucí vývoj projektů a jejich realizaci.
- Správný výběr odborníků pro realizaci projektů a následující údržbu.
- Důležitým bodem předcházení rizik je také dozor nad realizací projektů.
- Zamezení rizik zahrnuje správně zvolenou marketingovou strategii.

9.9 Závěrečná doporučení k návrhu katalogu projektů pro regeneraci městského centra města Mikulova

Závěrečná doporučení se týkají předpokladů pro úspěšné realizování projektů z katalogu. Zahrnují body, které by mělo město a obyvatelé dodržovat, pro dosažení úspěšného výsledku.

- Město by se mělo věnovat regeneraci městského centra - konkrétně regeneraci zeleně, automobilové dopravy v pěší zóně a mělo by zamezit nevyužívání a chátrání městských historických budov.
- Dozor nad kvalitní realizací projektu.
- Výběr správných odborníků, kde kritéria nebudou závislé jen na nejnižší ceně znalce, ale i na jeho kvalitě.
- Dát možnost obyvatelům města k vyjádření se k vybraným navrhovaným projektům pro regeneraci zeleně a zpřísnění pěší zóny.
- Zlepšit informovanost obyvatel i turistů v centru města při využití i internetových zdrojů či sociálních sítí.
- Město by mělo reagovat na případné negativní reakce lidí a vysvětlit jim podstatu a přínosy projektů.
- Následná údržba realizovaných projektů
 - Údržba zeleně
 - Kontrola dodržování pěší zóny
 - Údržba historických budov
- Zvolit výhodnou reklamu projektů v centru města. Kvalitní reklama na multifunkční centrum povede k poptávce po budově a akcích, pro které je tento projekt navrhován.

ZÁVĚR

V závěru bakalářské práce jsou shrnuty hlavní výsledky práce, zda bylo dosaženo cílů práce, kritické body práce, její nedostatky, praxe, nejvýznamnější poznatky a návaznost na diplomovou práci.

Hlavní cíle práce byly splněny. V návaznosti na teoretickou část byla provedena analýza regenerace městského centra města po roce 1989 a její vyhodnocení. Byly identifikovány současné problémy městského centra pomocí SWOT analýzy a vyhodnoceny nejvýznamnější výsledky práce. Hlavními výsledky práce je zjištění nedostatků městského centra Mikulova. Tyto slabiny byly shledány ve strádání veřejné zeleně a chybné péči o ní, v nevyužívání a chátrání historické budovy bývalé hasičské zbrojnice a nevyhovujících kritériích pěší zóny na náměstí. Následně byl v práci navržen katalog projektů, který řeší tyto lokální problémy. Katalog projektů obsahuje mimo jiné i financování projektů se zaměřením na programové období 2014-2020, což splňuje další cíl práce.

Mezi kritické body tedy patří výsledky analýzy regenerace centra města Mikulova po roce 1989, výstupy SWOT analýzy a následné navržení Návrhu katalogu projektů zaměřenou na danou problematiku. Práce má ale i určité nedostatky, které mohou být eliminovány v diplomové práci. Mezi nedostatky patří některé údaje v tabulkách, které jsou zjistitelné jen do roku 2014, tudíž nejsou přesné pro aktuální situaci, a plní tak funkci pouze orientační. Návrh katalogu byl projektován na základě SWOT analýzy, která nedokládá názory občanů. Tento nedostatek se dá napravit dotazníkovým šetřením.

Po realizaci projektů doporučuji vypracovat dotazníkové šetření, které bude zjišťovat názory ať už trvale bydlících či podnikajících nebo jen dočasně se vyskytujících lidí v dané lokalitě. Šetření bude spočívat ve zjištění spokojenosti a efektivnosti projektů. V praxi by se měl prokázat zamýšlený přínos návrhů.

Navazující rozšíření práce bude pokračovat ve výzkumu těchto návrhů. Návrh zeleně bude rozšířen i do okolních částí centra města, nejen pro náměstí. Pro pěší zónu může být vypracována vyhláška či jiné rozšířené opatření. Navazující diplomová práce bude pojímat o konkrétním řádu a akcích konajících se v multifunkčním centru.

Město by mělo klást důraz na péči o své centrum, protože zde mají svá zázemí místní podnikatelé a centrum funguje jako poutač pro turisty, kteří pro město znamenají příjem do městské kasy. Také by mělo usilovat o zájem místních obyvatel a podnikatelů se

angažovat ve vytvoření dobré image města a dobrých vztahů s obyvateli. Na závěr je důležité podotknout, že město se může angažovat ve využití možnosti financování z fondů Evropské Unie a následně musí dbát na dodržování pravidel spojené s dotováním, kontrolou při realizování a údržbou výstupů z navrhovaných záměrů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Monografie:**

- BERRY, Jim, Stanley MCGREAL a Bill DEDDIS. *Urban regeneration: property investment and development*. 1st ed. New York: E & FN SPON, 1993, 366 p. ISBN 04-191-8310-8.
- BRICHTOVÁ, Dobromila. *Historický atlas měst české republiky, svazek č. 25 – Mikulov*. 2012. 1. vyd. Praha: Historický ústav Akademie věd ČR, 2012, 34 s. ISBN 978-80-7286-198-9.
- CLAXTON, Ruth and Georgia SIORA. *Retail-led regeneration: why it matters to our communities* [online]. 1st ed. London: DTZ Consulting [cit. 2016-03-09], 2008, 52 p. ISBN 978-189-7958-445. Dostupné z: http://www.bitc.org.uk/system/files/retail-led_regeneration_study.pdf
- GREAT BRITAIN OFFICE OF THE DEPUTY PRIME MINISTER. *Planning Policy Statement 6: planning for town centres*. 1st ed. Norwich: TSO, 2005, 33 p. ISBN 01-175-3945-7.
- HRABALOVÁ, Simona. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 93 s. ISBN 8021033568.
- JONES, Phil and James EVANS. *Urban regeneration in the UK*. 1st ed. London: Sage, 2008, 190 p. ISBN 978-1-4129-3490-9.
- KARAS, Petr a Ludvík HANÁK. *Maturitní otázky - zeměpis*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2008, 215 s. ISBN 978-80-253-0595-9.
- KINCL, Michael. *Veřejná podpora v Evropské unii*. 1. vyd. Praha: Polygon, 2004, 145 s. ISBN 80-727-3097-5.
- KLIMEŠ, Lumír. *Slovník cizích slov*. Vyd. 3. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 1985, 816s. ISBN 14-621-85.
- LEARY, Michael and John MC CARTHY. *The Routledge Companion to Urban Regeneration*. 1st ed. Abingdon, Oxon: Routledge, 2013, 589 p. ISBN 978-0-415-53904-3.
- OUŘEDNÍČEK, Martin a Jana TEMELOVÁ (eds). *Sociální proměny pražských čtvrtí: Prostorová typologie a zonace Prahy*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2012, 304s. ISBN 978-80-200-2064-2.

- PAVELKOVÁ, Drahomíra a kolektiv. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 272 s. ISBN 978-80-247-2689-2.
- PAVLÍK, Milan. *Regenerace historických budov, sídel a krajiny, ochrana památek*. Vyd. 1. Praha: České vysoké učení technické, 1998, 329 s. ISBN 80-010-1797-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada), 2015, 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- ROBERTS, Peter and Hugh SYKES. *Urban Regeneration: a Handbook*. 1st ed. Thousand Oaks, CA: Sage, 2000, 321 p. ISBN 0-7619-6717-6.
- SAILER-FLIEGE, Ulrike. *Characteristics of post-socialist urban transformation in East Central Europe*. *GeoJournal*. 49(1), 1998, p. 16. DOI: 10.1023/A:1006905405818. ISSN 03432521.
- SMITH, Melanie K. *Tourism, culture, and regeneration*. 1st ed. Cambridge, MA: CABI Pub., 2006, 206 p. ISBN 1-84593-130-0.
- SÝKORA, Luděk. Proměny prostorové struktury Prahy v kontextu postkomunistické transformace. In: HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. 1. vyd. Praha: DemoArt, 2001a, 127-134 s. ISBN 80-902686-6-8.
- SÝKORA, Luděk. *Klasifikace změn v prostorové struktuře postkomunistických měst*. *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis - Folia Geographica XXXV (4)*, Prešov, 2001b, s. 194-205.
- STANILOV, Kiril. *The post-socialist city: urban form and space transformations in Central and Eastern Europe after socialism*. 1st ed. Dordrecht, The Netherlands: Springer Verlag. *GeoJournal library*, 2007, 496 p. ISBN 978-1-4020-6052-6.
- SVOBODA, Miroslav a kolektiv. *Mikulov*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2013, 450 s. ISBN 978-80-7422-262-7.

Internetové zdroje:

- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR, ©2016. *Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu*. [online]. [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.dotace.nature.cz/>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2016. [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

- DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY, ©2015. *Zeleň: Jak zkvalitnit život v obci v souladu s přírodou?* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6686531>
- JEMELKA, Jiří, 2016. *Revitalizace Firmy*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.btc.cz/revitalizace-firem,65.html>
- JUST, Tomáš, 2011. *Koalice pro řeky: Revitalizace vodních toků*. [online]. [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.koaliceprorekycz.cz/temata/revitalizace-vodnich-toku/>
- MAGISTRÁT MĚSTA PARDUBICE, 2016. *Historické jádro města*. [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/o-pardubicich/turisticke-informace/pamatky-a-jina-zajimava-mista/historicke-jadro-mesta/>
- MANAGEMENT MANIA, ©2011-2013. *Swot analýza*. [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- MELHUISSON, Clare, 2016. *Haymarket Media Group: Advice: Engaging with universities on urban regeneration and growth*. [online]. [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.placemakingresource.com/article/1381176/advice-engaging-universities-urban-regeneration-growth>
- MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, ©2013. *ARES - ekonomické subjekty*. [online]. [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz
- MINISTERSTVO KULTURY, ©2016. *Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón*. [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=429>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ©2012. *Evropské strukturální a investiční fondy*. [online]. [cit. 2016-03-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>
- NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, 2010. *Program regenerace městských památkových rezervací (MPR) a městských památkových zón (MPZ) - Zlínský kraj*. [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/narodni-pamatkovy-ustav/tiskove-zpravy/news/5256-program-regenerace-mestських-pamatkovych-rezervaci-mpr-a-mestських-pamatkovych-zon-mpz-zlinsky-kraj/>
- PROKEŠ, Jiří, 2015. *Pohlednice Mikulova na Moravě*. [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.pohlednicemikulov.cz>

- SDRUŽENÍ HISTORICKÝCH SÍDEL ČECH, MORAVY A SLEZSKA, ©2000-2016. *O Sdružení*. [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/cs/o-sdruzeni/>
- SPOLEČNOST PŘÁTEL STARÉHO NEPOMUKA, ©2016. *Stavební regulativ historického jádra*. [online]. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: <http://starynepomuk.cz/?p=293>
- STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2016. *Program zeleň do měst a jejich okolí*. [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/sekce/705/program-zelen-do-mest-a-jejich-okoli/>
- SÝKORA, Luděk, 2013. *Post-socialist City: post-socialist city* [online prezentace]. Bratislava. [cit. 2016-02-19]. Dostupné z: http://predmet.fa.uni-lj.si/ware/images/stories/fifth_project_meeting/Sykora_WARE_Bratislava_Postsocialist%20city%20ENG2.pdf
- ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA ČVUT, ©2009. *Jak psát vysokoškolské závěrečné práce* [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: http://www.fa.vutbr.cz/home/UT/TEA/TEA/Teorie_a_estetika_architektury/Entries/2012/3/16_Jak_psat_vysokoskolske_zaverecne_prace_files/INSTRUKCE-1.pdf
- VÁŇA, Jaroslav, 1998. Skripta z předmětu ekologie a ekotechnika: Přednáška X. *Časopis BIOM, články a sborníky* [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://stary.biom.cz/clen/jv/pr10.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund
EU	Evropská Unie
FC	Football Club
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IROP	Integrovaný regionální operační program
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
KSČ	Komunistická strana Československa
MHD	Městská hromadná doprava
MPR	Městská památková rezervace
MPZ	Městská památková zóna
NUTS	Nomenclature of Units for Territorial Statistics
ROP	Regionální operační program
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SWOT	Strengths – Weaknesses – Opportunities - Threats
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USA	The United States of America
ŽP	Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 <i>Graf znázorňující vývoj počtu obyvatel vždy k 1. 1. (ČSÚ, ©2015)</i>	39
Obrázek 2 <i>Graf znázorňující natalitu a úmrtnost od roku 1989 do roku 2014 (ČSÚ, ©2015)</i>	39
Obrázek 3 <i>Graf znázorňující počet přistěhovalých a vystěhovalých během let 1989-2014 (ČSÚ, ©2015)</i>	40
Obrázek 4 <i>Funkční prostorová struktura města Mikulova (vlastní zpracování)</i>	50
Obrázek 5 <i>Fotografie náměstí bez zamýšlené veřejné zeleně (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)</i>	59
Obrázek 6 <i>Pohlednice městského úřadu na náměstí (Jiří Prokeš, 2015)</i>	60
Obrázek 7 <i>Pohlednice jižní části náměstí města Mikulova (Jiří Prokeš, 2015)</i>	60
Obrázek 8 <i>Budova bývalé hasičské zbrojnice (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)</i>	61
Obrázek 9 <i>Fotografie parkovacích míst v jižní část náměstí (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)</i>	63
Obrázek 10 <i>Fotografie parkovacích míst v severní části náměstí (vlastní zpracování, 28. 4. 2016)</i>	63

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 <i>Věková struktura města Mikulova k 31. 12. 2014 (ČSÚ, ©2015)</i>	40
Tabulka 2 <i>Vzdělanost v Mikulově ze SLDB z let 2011 a 2001 (ČSÚ, ©2015)</i>	41
Tabulka 3 <i>Podíl nezaměstnaných osob v Mikulově během let 2015, 2014 a 2011 (ČSÚ, ©2015)</i>	42

SEZNAM PŘÍLOH

P I Mapa historického centra města Mikulova (Brichtová, 2012, mapa č. 39)

**PŘÍLOHA P I: MAPA HISTORICKÉHO CENTRA MĚSTA
MIKULOVA (BRICHTOVÁ, 2012, MAPA Č. 39)**

